

Ustanovitelj: občinske konference
SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica,
Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj.
Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

KRANJ — sredo, 5. 6. 1968

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev
List izhaja od oktobra 1947 kot tednik
Od 1. januarja 1958 kot poltednik
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredo in soboto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Gorenjska kreditna banka daje
potrošnikom

posojilo brez gotovinskega pologa

Odslej lahko dobijo posojilo tudi kmetje
in študentje

Nova uredba o potrošniških kreditih, ki je bila sprejeta aprila, omogoča bankam, da le-te lahko odslej v večjem obsegu kreditirajo nakup avtomobilov in drugega industrijskega blaga. O tem, koliko bo kreditov in pod kakšnimi pogoji bodo dani, pa seveda odloča posamezna banka glede na svojo kreditno sposobnost. Ker se veliko občanov zanima za nove možnosti najetja potrošniških kreditov, smo se oglašili v Gorenjski kreditni banki in povprašali za pogoje.

Zvedeli smo, da od 15. maja dalje ta banka v svojih poslovnih enotah v Kranju, na Jesenicah, v Radovljici, Škofji Loki in v Trzinu daje potrošniške kredite do višine enega milijona starih din, medtem ko je bilo prej mogoče dobiti najvišje posojilo 600.000 S din. Za najetje kredita tudi ni več potrebna 20-odstotna lastna udeležba v gotovini, pač pa se od posojilne vsote odštejejo le obresti, ki znašajo 9 odstotkov. Seveda pa je višina kredita odvisna od priložne kreditne sposobnosti.

Tako za nakup avtomobila posilec lahko dobi kredit v višini 5,4 mesečnega dohodka z rokom odplačila dve leti in pol. Za 1 milijon kredita oz. z odšteti obresti 890.000 S din mora posojiljemalec imeti mesečni dohodek 166.000 S din; mesečni obrok odplačevanja pa je 33 tisoč 200 starih dinarjev. Za drugo industrijsko blago je rok plačila krajši, in sicer

dve leti. Zato je za najetje najvišjega kredita potreben še večji osebni dohodek, saj posojiljemalec lahko dobi kredit v vrednosti 4,3 mesečnega dohodka. Torej za 1 milijon S din oziroma po odbitku obresti 910.000 S din je potreben mesečni dohodek 210.000 S din, mesečni obrok odplačevanja pa znesi 41 tisoč 500 starih dinarjev. Za najetje kredita je potreben eden ali pa več porokov, odvisno od njihovih plačilnih možnosti. To pa oceni banka sama.

Odslej imajo možnost za najetje potrošniških kreditov tudi kmetje, in sicer v višini 1/5 osnove, od katere jim je odmerjen prispevek iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti za prejšnje leto. Kredit lahko dobijo tudi za nakup avtomobilske mehanizacije. Kmetje posojiljemalci morajo le predložiti banki ustrezno potrdilo, ki ga izda uprava za dohodke pri skupščini občine.

Se vnaprej bo banka dajala posojilo 100.000 S din v gotovini. Seveda je to mogoče dobiti le v izrednih primerih ob rojstvu, smrti ali bolezni. Odplačni rok je 10 mesecev z obrestno mero 9 odstotkov. Za najetje tega posojila je potrebno predložiti v primeru smrti mrljiški list, ob rojstvu rojstni list in v primeru bolezni ali zdravljenja zdravniško spravevalo.

Gorenjska kreditna banka pa ni pozabila tudi na študente, dijake in druge, ki niso v delovnem razmerju. Ti lahko dobijo za nakup knjig posojilo v višini 80.000 S din za dobo dveh let in z obrestno mero 9 odstotkov. Seveda pa mora posojiljemalec imeti poroka, ki je v rednem delovnem razmerju.

Gorenjska kreditna banka torej daje potrošnikom v okviru svojih možnosti ugodne kreditne pogoje, boljše kot nekatere druge v Sloveniji. Je pa tudi ena izmed redkih bank, ki je že tudi odslej dajala posameznikom potrošniške kredite, medtem ko je večina drugih bank kreditirala le trgovsko mrežo in je potrošnik šele pri nakupu blaga v določeni trgovini lahko dobil posojilo. S. Zupan

23.000 vozil v 24 urah je skoraj zgornja meja teoretične
prepustnosti

Bo kranjska prometna zadrega rešena?

Za obvoznico bi bilo treba milijardo sto milijonov starih
dinarjev: od tega pa je kranjska občina pripravljena prispevati
550 milijonov starih dinarjev

Statistični podatki zadnjih let kažejo, da po cesti prvega reda, ki pelje skozi Kranj, pride 80 odstotkov vseh tujih turistov vsako leto na odhiti v našo državo. Številka je vsekakor presenetljiva, vendar pa je verjetna že iz čisto preprostega razloga. Zakaj? Še nekaj dni in začela se bo glavna turistična sezona. Z njenim pričetkom pa se bo v Kranju zopet ponovi-

la znana ugotovitev: cesta prvega reda skozi mesto, ki poteka po Jelenovem klancu, čez Savski most in se vzpenja po Gašpejskem klancu, bo tudi letos postalo ozko grlo. In če h koloni tujih avtomobilov ob 14. uri prištejemo še vsa domača vozila, potem brez zadrege še enkrat lahko zapišemo že znano kranjsko ugotovitev, da bodo takrat še

prometni miličniki v nevarnosti.

Ko so lani opravljali meritve o prepustnosti Savskega mostu v Kranju, so merilci ugotovili, da v 24 urah pelja čez most 23 tisoč osebnih vozil oziroma enot osebnih vozil (OVE — oznaka pomeni, da se vsa vozila — tovorni avtomobili in druga — preračunajo v osebne avtomobile). Če torej številko 23 tisoč primerjamo z normalno prepustnostjo Savskega mostu, ki znaša 13 tisoč osebnih vozil oziroma OVE ter z maksimalno, ki je le še za las večja od sedanje obremenitve (24 tisoč), potem lahko mirno in nedvoumno ugotovimo, da je cesta prvega reda skozi Kranj večkrat polno izkoriščena in rentabilna ter je vsak nadaljnji komentar odveč.

ISKANJE RESITVE

Takšno stanje, ki bo letos le še hujše, pa je narekovalo, da so v Kranju že pred dvema letoma resno začeli razmišljati o rešitvi prometne zadrege. Morda bo kdo rekel: Že takrat je bilo prepozno! Da ne bo nesporazuma in neopracenih obtožb, moramo povedati, da to niso bili začetki razmišljanja. Le-ti segajo prav tjakaj, ko se je začelo pri nas razpravljati o hitri oziroma avto cesti, za katero je bilo predvideno, da bo potekala mimo mesta. Po daljših razpravah in razpravah in raznih variantah je potem obveljala tista, ki je predvidevala, da bo moderna avto cesta potekala severno od Kranja. Tej varianti so se v Kranju tudi prilagodili, ko so pripravili že vse potrebno za glavni priključek z avto cesto. Le-ta bi se nam-

(Nadalj. na 2. str.)

4. junij — praznik prostovoljnih krvodajalcev

Te dni se bomo v Sloveniji ponovno spominjali številnih, neimenovanih in požrtvovalnih krvodajalcev, ki so s prostovoljnimi in večkratnim darovanjem krvi pripomogli, da so bile naše zdravstvene ustanove tudi v preteklem letu oskrbljene s tem nenačrtnim zdravilom.

Mnogi izmed nas se ne zavedajo, kaj pomeni za skupnost organizirana krvodajalska služba. Ne pomislijo na to, da bi bilo zdravljenje mnogih bolezni brez zadostnih količin krvi nemogoče, čeprav bi imeli na voljo najboljšo medicinsko opremo in ustrezne kadre. Cesto pozabimo, da krvi ne moremo kupovati kot druga zdravila in je zato preskrba z njo mnogo bolj težavna in negotova. Prav zato smo dolžni hvaliti večkratnim krvodajalcem in aktivistom RK, ker nam krvi v Sloveniji le po njihovi zaslugi ne primanjkuje. Mnogi državljani namreč pozabijo, da bi morali v skupni fond prispevati vsi zdravi prebivalci. Le tako si v primeru potrebe posameznik pridobi pravico do tega zdravila. Čeprav vsako leto nekoliko povečamo krog prostovoljnih darovalcev krvi, je to povečanje premajhno, da bi lahko zadostili vedno večjim potrebam po krvi. Se vedno smo zelo daleč od zastavljenega cilja, da mora dajanje krvi postati zavestna dolžnost vseh zdravih državljanov. Breme krvodajalstva ni enakomerno razdeljeno na vse sloje prebivalstva. Številni državljani se skušajo izogniti tej obveznosti z enim ali drugim izgovorom, po drugi strani pa se temu zdravilu v bolnišnici ne odpovedo, čeprav po moralnih normah do njega nimajo nobene pravice.

Prav zato je zbiranje prostovoljnih krvodajalcev za aktiviste RK marsikje zelo nevhvaležno opravilo. Tudi na Gorenjskem glede tega ni vse tako kot bi želeli, ker imamo še vedno naselja, ki se tej humani dejavnosti načrtno izogibajo. Če nam v takih primerih ne bi pomagali večkratni krvodajalci v drugih naseljih, ki so pripravljeni darovati svojo kri tudi večkrat v enem letu, bi gorenjske občine ne izpolnile obveznega programa krvodajalskih akcij.

Med nami žive skromni in nepoznani junaki, ki so darovali svojo kri tudi petdesetkrat in večkrat. Nemogoče je z nekaj besedami orisati nagibe, ki vodijo nekateri pri tej človekoljubni dejavnosti. Lahko pa trdimo, da prav ti nesebični krvodajalci pravilno pojmujejo medsebojne odnose in dolžnosti v socialistični skupnosti, da jim socialistični humanizem in skrb za sočloveka nista samo prazni frazi temveč nekaj stvarnega, uresničljivega. Ko se 4. junija spominjamo številnih požrtvovalnih krvodajalcev, jim želimo mnogo zdravja in osebnega zadovoljstva in da bi s svojim nesebičnim delom pridobili za to plemenito dejavnost vse zdrave državljanke.

Dr. Branko Štangl

mešanica kav
EKSTRA



VSAKOMUR PRIJA
KAVA SPECERLIJA

**Očiščene
in zmrznjene
morske ribe**
v prodajalnah

Živila
Kranj

Jeseni bodo v Trziču glasovali za samoprispevek

S sredstvi iz samoprispevka bi zgradili eno novo šolo in adaptirali dve stari osnovni šoli v trziški občini.

Trziška občinska skupščina je na zadnji seji (v torek, 28. maja) sprejela tudi priporočilo občinske konference SZDL Trzič o uvedbi krajevnega samoprispevka za izboljšanje materialnega položaja šolstva v trziški občini.

Ko je občinska konferenca razpravljala o šolskih prostorih v trziški občini, je ugotovila, da bi bilo potrebno zgraditi novo osnovno šolo v Bistrici pri Trziču, adaptirati osnovno šolo heroja Bračiča in zgraditi nekaj novih učilnic pri osnovni šoli v Križah. Ker sredstev za omenjena dela ni mogoče zbrati drugače kot s samoprispevkom, je občinska konferenca SZDL v Trziču menila, da bi letos jeseni v trziški občini razpisali referendum za krajevni samoprispevek za gradnjo in popravilo šol. Kot rečeno so na seji občinske skupščine to priporočilo naložno sprejeli, upravni organi občinske skupščine pa bodo

do 1. septembra letos pripravili vse dokumentacijsko gradivo. Po tem datumu pa bi družbenopolitične organizacije v trziški občini začele s široko zasnovano akcijo, katere cilj bo uspešen rezultat referenduma o samoprispevku. Po predlogu članov občinske konference SZDL naj bi začeli z zbiranjem denarja, seveda, če se bodo Tržičani na referendumu iz-

rekli zanj, že 1. januarja prihodnje leto.

Če v nekaj besedah opišemo še vzdušje na seji občinske skupščine, ko je sprejemala to priporočilo, potem lahko trdimo, da so vsi odborniki soglasno ugotavljali, da je samoprispevek edina in najbolj primerna pot za uređitev tako pomembnega vprašanja kot je šolstvo.

V. Guček

Vsak deseti Jeseničan krvodajalec

Občinski odbor RK je 1964. leta začel voditi kartoteko krvodajalcev. Po teh podatkih je do danes evidentirano 2700 občanov-krvodajalcev, kar pomeni, da je vsak deseti Jeseničan krvodajalec. Večina njih je dala dvakrat ali trikrat kri, medtem ko je bilo doslej podeljenih 91 srebrnih, 22 zlatih značk in 7 diplom (za tiste, ki so petnajstkrat dali kri).

Podrobnejša analiza kaže, da je med krvodajalci 44 odstotkov delavcev, 29 odstotkov uslužbencev, 4 odstotke ljudi na delovnih mestih z visoko šolsko izobrazbo in 12 odstotkov s srednjo šolsko izobrazbo in 11 odstotkov gospodinj in upokoјencev.

J. V.



V nedeljo dopoldne se je na brniško letališče pripeljalo 63 izseljencev iz Avstralije, ki bodo ostali več tednov pri svojcih v domovini. Na letališču so jih sprejeli tudi predstavniki Slovenske izseljenske matice. Še posebej prisrčno pa je bilo srečanje s svojci. — Foto: F. Perdan

Tudi trziški komunisti za

ustanovitev medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko

Občinska konferenca ZKS v Trziču je na svoji drugi seji sprejela tudi sklep o ustanovitvi medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko.

O tej problematiki so trziški komunisti razpravljali že prej. Prvič so osnutek dokumentov zavrnili, ker naloge bodočega medobčinskega sveta niso bile dovolj jasno določene. Drugič pa se je občinski komite ZK v Trziču strinjal s predlaganim osnutkom in ga zato tudi priporočil svoji konferenci naj ga sprejme.

Zakaj so se člani konference ZK v Trziču odločili podpreti ustanovitev tega organa? V Trziču menijo, da je na področju Gorenjske treba ustanoviti ustre-

zen organ ZK, ki bo sposoben učinkovito sodelovati pri reševanju skupnih problemov, zlasti še v organizaciji ZK. Tako je bilo na konferenci ZK čutili prepričanje, da bo ustanovitev medobčinskega sveta ZKS spodbuda za novo kvaliteto dela in za širše naloge komunistov na Gorenjskem. Skratka, trziški komunisti ne vidijo v novem organu ZKS nadaljevanja foruma bivših okrajev, temveč realno obliko, o kateri bodo lahko z izmenjavo stališč in s preučevanjem dela drugih občinskih komitejev ZK gorenjskih občin najlažje in najbolj ustrezno prišli do realnih ugotovitev in rešitev določenih vprašanj in problemov.

V. Guček

OBVESTILO

V četrtek, dne 6. 6. 1968 bo ob 16. uri v sejni dvorani Občinske skupščine Kranj 1. seja novoizvoljene

SKUPŠČINE STANOVALCEV

Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj

Predlog dnevnega reda je sledeč:

1. Otvoritev in izvolitev organov skupščine;
 2. Poročilo in razprava o nalogah skupščine stanovalcev pri gospodarjenju s skladom hiš, o delu podjetja ter o stanovanjskem gospodarstvu v občini Kranj;
 3. Volitve 15 članov, predstavnikov stanovalcev v razširjeni delavski svet podjetja;
 4. Razno.
- Vabilo so prejeli vsi izvoljeni člani skupščine. Hišni sveti, ki nam podatkov o izvoljenih članih skupščine niso poslali, vabil niso prejeli, lahko pa pošljejo svoje predstavnike, s tem da jim izročijo pooblastilo o izvolitvi.

Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo
KRANJ

Bo kranjska prometna zadrega rešena?

(Nadaljevanje s 1. strani)
reč moral priključiti oziroma povezati na sedanjo, že nekaj časa rekonstruirano cesto JLA. Preden so torej povrnemo na resna razmišljanja o rešitvi kranjske prometne zadrege, povejmo, da ne bo nespornost, le še to, da je gradnja predvidene avto ceste preložena najmanj do 1974. leta.

Bralci, predvsem pa prebivalci Kranja, se najbrž še dobro spominjajo poplave, ko je narasla Sava pretrgala most, ki povezuje Majdičev log s tovarno Tekstilindus. Takrat je bilo govora tudi o tem, da bi čez Savo naredili nov most. Občinska skupščina je tedaj tudi sklenila, da je treba raziskati ta del terena za gradnjo novega mostu. Iz tega pa je do danes nastala prava študija, ki je

pokazala nazadnje, da bi mestno cestno omrežje s sedanjo cesto prvega reda lahko močno razbremenila obvoznica. Zamisel pa je postala še toliko bolj aktualna, ko se je pokazalo, da bo gradnja avto ceste preložena in da bi bila takšna rešitev tudi najcenejša in za Kranj prej ugodna kot slaba.

PREDNOSTI, OD KATERIH JE NAJVEČJA DENAR

Ko je bila narejena lokacija obvozne ceste in sta bila naročena oziroma izdelana tudi dva idejna osnutka za obvoznico, pa so se naenkrat pokazale tudi prednosti takšne rešitve. Zaradi obvoznice, ki naj bi potekala od benčinske črpalke na Zlatem polju, skozi Majdičev otok preko dveh mostov čez Savo in se nato preko Merkurjevih

skladišč (Merkurjeva skladišča v jami pri tovarni Iskra) priključila na cesto prvega reda čez Gaštejki klanec, bi se bistveno razbremenil Savski most in Jelenov klanec. Druge prednosti pa so še:

- obvoznica ne bi speljala promet mimo mesta, ker so se naenkrat pokazale možnosti, da bi se Kranj tudi na tem področju lahko razvijal,
- turista, ki v gostem mestnem prometu ne more opazovati okolice, bi panorama Kranja, ki bi se mu odpirala z obvoznico, prej privabila v mesto kot pa speljala mimo,
- maksimalni vzpon na obvoznici bi znašal le 6 odstotkov,
- zaradi zasutja Merkurjeve jame, bi bil dokončno rešen tudi ta problem,
- obvoznica bi omogočila

tudi gradnjo moderne železniške postaje,

• od vseh do sedaj predlaganih variant za rešitev ozkega prometnega grla (zanje bi bilo potrebnih 4 do 6 milijard dinarjev, ena pa bi veljala znatno več — gradnja viadukta z levega na desni breg Save) je predlagana najcenejša. Zanj bi potrebovali namreč milijardo in sto milijonov starih dinarjev.

NE GRE LE ZA MESTNO CESTO

Poglejmo še nekaj tehničnih in drugih podatkov.

V ugodnejši izmed dveh variant obvoznice je bil prvotno neposrečeno rešen odcep za mesto. Razen tega je bilo tudi eno od križišč malo preostro. Zato je bila naročena dodatna študija, s katero je na področju sedanje Merkurjeve jame predviden krožni promet (rondo) s katerega bi

bil prehod v mesto in na obvoznico izredno tekoč in varen, prav tako pa je ublažila ostri zavoj na križišču. Obvoznica bi bila dolga okoli dva kilometra in široka 12 metrov — cestišče (in še koledarska steza in pločniki). Predvideno milijardo in sto milijonov starih dinarjev bi Gaštejškemu klanecu dodala še en pas cestišča (nad železniško progo).

Takšna obvoznica seveda prav gotovo ni najboljša rešitev, če jo primerjamo s hitro avto cesto. Vendar pa je ne bi mogli primerjati tudi ne z mestno cesto, ker bi se promet po njej odvijal vedno neprimerno hitreje kot pa se sedaj po cesti prvega reda čez Savski most in Jelenov klanec.

In če vemo, da je gradnja avto ceste preložena, vse druge variante pa so prav tako zaradi previsokih milijardnih

Tržiški komunisti o gospodarstvu

Merilo aktivnosti članov ZK niso samo sestanki

V petek popoldne je občinska konferenca ZK v Trzinu razpravljala o gospodarstvu, delitvi dohodka, kadrovski politiki v tržiških gospodarskih organizacijah ter o vlogi in nalogah članov zveze komunistov.

Ob gradivu, pripravila ga je komisija za družbeno ekonomske odnose in ekonomsko politiko pri tržiški občinski konferenci ZK, se je razvila živahna in plodna razprava, iz katere bomo skušali povzeti nekaj najznačilnejših ugotovitev. Se prej pa nekaj besed o gospodarstvu v tržiških delovnih organizacijah oziroma tržiškega gospodarstva v preteklem letu.

Položaj tržiškega gospodarstva se je lani poslabšal, kar se zlasti odraža v povečanju zaloga in surovin, neplačani realizaciji, povečanih terjatev in obveznostih do kupcev, znižanju čistega dohodka, poslabšanju delitvenega razmerja na škodo skladov in v težavah pri prodaji izdelkov na tuja tržišča. Zaloge materiala, polizdelkov, gotovih proizvodov in trgovskega blaga so se lani povečale za 14,3 odstotka. Pri povečanih zalozah so na prvem mestu gradbeništvo, komunalna dejavnost in gostinstvo. Zanimiva je tudi ugotovitev, da je imelo tržiško gospodarstvo ob koncu preteklega leta za 8 milijard Sdin zaloga, kar pa predstavlja glede na obseg proizvodnje in storitev že skrajno mejo rentabilnosti. Lani so se obveznosti do dobaviteljev povečale za skoraj 20 odstotkov, terjatve pa za 57,1 %. Pri poslovnih stroških je največje povečanje pri izrednih — nepredvidenih stroških — 82,8 %, reklamah 23,9 % in stroških materiala za 11 odstotkov. Vzporedno z naštetimi povečanjmi, pa so se zmanjšali stroški investicijskega

vzdrževanja ter prevoznih stroškov.

Tržiško gospodarstvo je v preteklem letu izvozilo za 33,4 odstotka več svojih izdelkov kot leta 1966. Od celotnega izvoza je odpadlo na konvertibilno tržišče 59 odstotkov izvoza, 40,5 odstotka na vzhodna tržišča in 0,5 odstotka na klirinško področje. Največji tržiški izvozniki so Bombažna predilnica in tkalnica, Peko ter Tovarna kos in srpov.

ZA PLAT ZVONA SE PREZGODAJ

Omenili smo že, da se je ob predloženem gradivu razvila živahna in plodna razprava. V čem so tržiški komunisti dopolnili predloženo gradivo?

Najbrž je treba najprej poudariti, so ugotovili tržiški komunisti, da bi bilo danes še prezgodaj za bitje zvona — skratka, da položaj tržiškega gospodarstva še zdaleč ni tako kritičen, da bi morali vprašanje o njegovem obstoju obešati na veliki zvon. To pa ne pomeni, da so v tržiški občini zadovoljni s stanjem gospodarstva, ampak je bilo v vsej razpravi čutiti skrb in poudarjanje dolžnosti vseh, zlasti pa še komunistov, da bo tržiško gospodarstvo prišlo na bolj zeleno vejo. Med drugim je bilo v razpravi tudi slišati precej kritik na račun hitrega sprejemanja novih predpisov. »Federacija in njena administracija imata premalo stikov s terenom, z neposrednimi upravljavci, zlasti kadar gre za izdajanje pomembnih predpisov«, je menil nekdo izmed udeležencev razprave.

Tržiški komunisti so med drugim tudi ugotovili, da kliring oziroma način medsebojne poravnave ni prinesel pričakovanih rešitev, še več, po mnenju tržiških komuni-

stov je kliring spet en primer »drage šole«. Prav nerazumljiv je pojav, tudi tega so tržiški komunisti grajali, da uvažamo takšne izdelke, ki jih ima naše gospodarstvo dovolj v skladiščih. Iz tega lahko tudi sklepamo, da pri uvozu ni neke pametne politike, temveč uvozniki teže le po visokih dobičkih.

In na koncu še nekaj besed o aktivnosti članov ZK v tržiških delovnih organizacijah. Po mnenju večine udeležencev druge seje občinske konference ZK v Trzinu aktivnost članov ZK ne moremo meriti po številu bolj ali manj formalnih sestankov, temveč po tem, kako je prisotnost komunistov čutiti v delovnih organizacijah. Na drugi strani pa je v delovanju članov ZK v tržiški občini čutiti napredek v tem, da v občini skoraj ni delovnega človeka, ki bi bil do današnjega gospodarskega položaja brezbrizen. Drug pozitiven premik pa je v pametnem, treznem in zavzem razpravljanju o gospodarstvu vsake delovne organizacije. Ob tem pa je treba omeniti še drugo plat, ki se kaže v tem, da je nekaj aktivov ZK še vedno premalo prisotnih v delovni organizaciji. Zato bo ena izmed prihodnjih nalog tržiških komunistov v tem, da bodo aktivni ZK v večji meri seznanjeni s stanjem delovne organizacije in če bodo, potem bo bojazen, da bi jih razni pojavi našli nepraviljene, odveč. Seveda pa ne gre samo za seznanjenost komunistov o delovni organizaciji, temveč morajo imeti o svoji delovni organizaciji jasno sliko tudi vsi zaposleni, kajti le potem bomo lahko govorili o dejanskem samoupravljanju in govorice, da niso bili vsi seznanjeni, bodo s tem odpadle. V. G.

Radovljiska industrija lani

Ze površen pregled najpomembnejših podatkov o gospodarstvu nam pove, da je industrija v radovljiski občini lani dosegla zelo slabe rezultate. Prodaja se je v celoti povečala le za 3 %, pri tem pa je bila v kovinski industriji manjša kot leta 1966, in sicer v Verigi za 2 % in v TIO Lesce za 5 %. Iskra Otoče pa je lani imela kar za 15,5 % manjšo prodajo kot leto prej.

Zaradi uspešnega poslovanja v tovarni ELAN se je celotni dohodek nekoliko povečal, manjši kot leta 1966 pa je bil v kovinski, lesni in tekstilni industriji. Neto produkt se je zmanjšal za 7.400.000 Ndin ali za 10,9 %.

Čeprav se je dohodek podjetij zmanjšal, so se osebni dohodki povečali za 7,4 %. Ponekod so bila povišanja zaradi nizkih osnov v letu 1966 upravičena v Verigi, TIO, Iskri Otoče ter v tekstilni industriji.

Zaradi manjšega dohodka podjetij in seveda višjih osebnih dohodkov je v večini podjetij ostalo zelo malo sredstev za sklade. Skupno je industrija radovljiske občine namenila v poslovni sklad lani 8.114.000 Ndin, predlanskim pa še 21.242.000 Ndin. Le Elan in Kemična tovarna Podnart sta dosegla večji poslovni sklad kot leta 1966, medtem ko v Verigi v poslovni sklad niso namenili ničesar, v TIO le 0,6 %, v Iskri Otoče 1,6 % in v Almiri 6,8 % od dohodka podjetij. Tako majhna sredstva v poslovnem skladu seveda manjšajo možnosti za razširjeno reprodukcijo in večjo konkurenčno sposobnost industrije. Vse to hkrati v neki meri dokazuje, da so šla sredstva, ki so bila z reformo prenesena na podjetja, za večje prispevke in osebne dohodke, zato vprašanje sredstev za hitrejšo modernizacijo industrije še naprej ostane nerešeno.

S. Z.

Škofjeloško gospodarstvo v prvih treh mesecih

Poprečni mesečni dohodek 85.500 S din

V prvih treh letošnjih mesecih je poprečni osebni dohodek v škofjeloškem gospodarstvu znašal 82.500 S din in je bil za 3,7 odstotka višji kot v enakem lanskem obdobju. Najvišji poprečni osebni dohodek je dosegel Projektivni biro, in sicer 196.900 S din, najnižjega pa obrtno podjetje Usluge 41.300 S din.

Po posameznih panogah so se marca najbolj povečali osebni dohodki v komunalno stanovanjski dejavnosti, in sicer za 16,3 %, družbenih in državnih organih za 14,9 %, kulturi in socialni dejavnosti za 10,7 %, kmetijstvu 9,8 %, najmanj pa v trgovini za 0,6 %, industriji 6,6 % in obrti za 5,7 %. Sicer pa so nekatere dejavnosti v škofjeloški občini v marcu zabeležile celo nižje osebne dohodke kot v tem času lani, in sicer gozdarstvo za 23,5 %, gradbeništvo za 18,6 % in promet za 3,3 odstotka.

-SZ

zneskov nesprejemljive za nekaj časa, potem je najbrž razumljivo, koliko bi za Kranj pomenila takšna obvoznica, ki bi bila lahko zgrajena v dobrih dveh letih.

POLOVICO OBČINA — POLOVICO REPUBLIKA

Da bi uspeli uresničiti predvideno varianto, so v Kranju pripravili vse potrebne študije in jih poslali v oceno republiškem cestnemu skladu s prošnjo, da bi prispeval del denarja za izgradnjo predvidene obvoznice. Predlagali so, da bi polovico prispeval h gradnji republiški cestni sklad, drugo polovico pa bi zagotovila kranjska občina. Tako je v Kranju za letos že rezerviranih 230 milijonov starih dinarjev za začetek gradnje. V prihodnjih dveh letih bi zagotovili še preostala manjkajoča sredstva.

Začetek gradnje obvoznice je torej trenutno odvisen od republiškega cestnega sklada, kjer imajo tudi idejne osnutke predvidene obvoznice.

Čeprav ne vemo, kakšna bo odločitev, pa najbrž lahko ugotovimo, da takšne finančne rešitve za cesto, ki pravzaprav ureja promet na cesti

prvega reda, ne bi kazalo odklanjati zaradi nenajboljših tehničnih rešitev (v primerjavi s hitro avto cesto); posebno če vemo, da so vse — ra-

zen one, ki ji pravimo avto cesta, vendar je njena gradnja predvidena šele po letu 1974 — zaradi ekonomskih prilik neizvedljive. A. Z.



Ko se bo začela še glavna turistična sezona, bo kranjsko ozko prometno grlo postalo še bolj izrazito — Foto: F. Perdan

Gospodarstvo ne pozna mirovanja

Dvanajst točk dnevnega reda obeh zborov skupščine občine Jesenice so odborniki premleli v dobrih štirih urah. Največ razprave in kritičnih pripomb je bilo izrečenih k predlogu za izdajo soglasja povečanim cenam v mestnem prometu in k predlogu živilskega kombinata Žito Ljubljana za spremembo cen kruha.

Prometno podjetje Ljubljana-Transport, poslovna enota Jesenice, je namreč vložila zahtevek za odobritev povišanja tarif v mestnem potniškem prometu. Svoj zahtevek utemeljuje s tem, da so sedanje tarife v mestnem potniškem prometu v veljavi od 1. septembra 1965. leta. Od tedaj pa do danes se je bencin podražil za 20 — 24 odstotkov, plinsko olje za 10 odst., revalorizirana vrednost osnovnih sredstev terja dodatne obremenitve za podjetje, pa tudi zavarovalne premije so znatno višje. Na relaciji Hrušica-Koroška Bela naj bi se vozovnice podražile za 23 odstotkov, na drugih linijah pa za deset odstotkov. Odbornik Smolej je na seji skupščine dokazoval, da niso predloženi točni izračuni o odstotku podražitve. Ker je bilo glede tega več nejasnosti, odborniki o predlogu niso glasovali. Ponovno bo ta predlog na dnevnem redu na eni izmed prihodnjih sej skupščine.

Ker so tudi pri predlogu za spremembo cen kruha razpravljali o podražitvi, so nekateri odborniki očitali predlagateljem sprememb cen, da vsako podražitev opravičujejo z delovanjem reformnih ukrepov. »Ali nismo na startu reforme 1965. leta dejali, da bodo cene ostale na isti ravni?« smo slišali na seji. France Žvan, predsednik občinske skupščine, se s takšnim tolmačenjem reforme ni

strinjal in je v zvezi s tem dejal: »Ali nismo ob začetku reforme postavili temelje za prehod na blagovno-tržne odnose. Gospodarstvo ne pozna mirovanja. V takšnih odnosih blago išče denar, material potrošnika. Vsak dan krčimo seznam kontroliranih cen.« Odborniki so predlog živilskega kombinata Žito sprejeli.

Na seji so izdali soglasje o pripojitvi otološkega oddelka zdravstvenega doma Kranj k splošni bolnišnici Jesenice. Ta organizacijska sprememba je bila potrebna zaradi tega, ker po spremeni njeni predpisih o organizaciji zdravstvene službe bolniški oddelki zunaj bolnišnic ne morejo več obstojati. Zato zdravstveni dom Kranj ni več pooblaščen opravljati dejavnosti, ki je bolniškega pomena, potrebe po uslugah otološkega (boleznih ušes) značaja pa so na območju Gorenjske ostale nespremenjene. Začasni oddelki pri splošni bolnišnici Jesenice bo imel na voljo okrog 40 postelj.

Na prošnjo Slovenijalesa je skupščina oprostita obračunavanja amortizacije za dobo 6 mesecev počitniški dom Macenov gaj v Gozd Martuljku, zavrnila pa so predlog za oprostitev plačevanja obresti na poslovni sklad.

Na seji so sprejeli sklep, da se trg. podjetju Delikatesa Jesenice odda s pogodbo zemljišče v izmeri 3580 m² v Mojstrani za gradnjo samopostrežne trgovine proti plačilu 21.480 N din.

Odborniki so potrdili zaključni račun proračuna občine Jesenice za preteklo leto, sprejeli predlog odloka o premiji za kravje mleko ter sprejeli še nekatere odloke oziroma soglasja, o katerih poročamo v posebnih sestavkih.

J. Vidic

Zaposlovanje — v začaranem krogu

Zaposlovanje lahko povečamo samo s povečano gospodarsko aktivnostjo, s povečano proizvodnjo — takšen sklep, ki ima prizvok apela, lahko zasledimo ob vsakem razgovoru o usodi tistih, ki čakajo na zaposlitev.

Težko je govoriti o hitrejšem rastu gospodarske proizvodnje, če je njeno tržišče ozko, če imamo nekoliko sto tisoč nezaposlenih, medtem ko so desetstisoči zaposleni s minimalnimi osebnimi dohodki — skratka, ljudje brez kupne moči. In to je že druga ugotovitev iz omenjenih razgovorov.

Lahko bi rekli, da obe ugotovitvi spominjata na zgodbu o kokoši in jajcih. Brez povečanja proizvodnje ne more biti večje zaposlenosti, a brez večje zaposlenosti (večje kupne moči) ne moremo govoriti o oživilanju proizvodnje. Kje lahko iščemo izhod iz tega začaranega kroga?

Dva do tri odstotke

Pred dogovorom na vprašanje si oglejmo nekaj najzanimivejših statističnih podatkov o zaposlovanju:

Prehod na reformska merila gospodarjenja ni prenesel prevelikega števila zaposlenih. Za neko državo je neodpušljivo, da svoj skupni proizvod povečuje v največji meri s povečevanjem števila zaposlenih, ne pa z povečevanjem delovne produktivnosti — in pri nas je bilo tako vse do reforme. Povečevanje družbenega proizvoda gre v 75 odstotkov na račun povečanja števila zaposlenih, a na račun produktivnosti le v 25 odstotkih. Tako se je z srednjeročnim načrtom predvidena visoka stopnja zaposlovanja zmanjšala na dva do tri odstotke letno.

V zadnjih letih se je razmerje med porastom zaposlovanja in produktivnosti v mnogočem izboljšalo in to lahko štejemo kot uspeh reforme. Medtem ko se je od

leta 1952 do 1964 družbeni proizvod povečal za 10,8 odstotka, zaposlenost za 6,6 odstotka in produktivnost za 3,9 odstotka letno, pa se je zaposlenost od leta 1964 do lani zmanjšala za en odstotek, medtem ko je bil družbeni proizvod večji za 4 odstotke, produktivnost pa za 5 odstotkov letno.

Napačna mišljenja

Ob tem precej velikem uspehu reforme pa je prišel tudi njen — nič manj velik — neuspeh. Ta se kaže v velikem številu nezaposlenih, ki je tako veliko, da bo letos in prihodnji dve leti primanjlovalo okoli milijon prostih delovnih mest. Danes namreč vsi ugotavljajo, da se celo zelo skromna predvidevanja o zaposlovanju ne uresničijo in da je danes manj zaposlenih Jugoslovancev kot pa ob reformi.

Število zaposlenih na tisoč prebivalcev je upadlo v vseh republikah — v Bosni in Hercegovini od 136 na 126, v Črni gori od 143 na 131, v Hrvaški od 217 na 204, v Makedoniji od 160 na 148, v Sloveniji od 311 na 292 in v Srbiji pa od 167 na 162. V celi državi je danes na vsakih tisoč prebivalcev deset zaposlenih manj kot pred tremi leti — 174 proti 184.

Vzrokov takšnega položaja je več. V nekaterih delovnih organizacijah so reformo napačno razumeli in sta odpuščanje ter nezainteresiranost za nove delavce postala glavna in večkrat tudi edina pot za večjo produktivnost.

Državni organ in predstavniška telesa, čeprav so predvidevali težave pri zaposlovanju, so nekoliko zakasnila pri odpravljanju teh težav. Do zmanjšanja zaposlenosti je prišlo tudi zaradi upadanja investicij, sama struktura investicij v celoti pa ni nikogar stimulirala, da bi povečeval zaposlenost.

Tako smo začeli biti plat zvona, in to sedaj, ko je nezaposlenost dosegla takšno stopnjo, da o njej govorimo kot o velikem ekonomskem in političnem problemu. Brezposelnost pa ne zadeva samo tiste, ki danes še nimajo dela, temveč tudi nad ogromnim številom delavcev visi Damoklov meč odpuščanja, saj lahko po najskromnejših ocenah pričakujemo odpust 200.000 delavcev, ne da bi imelo gospodarstvo pri tem kakšno škodo. Tako lahko zapišemo, da negotovost in strah pred odpustom ustvarjata zelo neprimerno vzdušje za uresničitev reformnih nalag.

Tanjug-vig



GORENJSKA KREDITNA BANKA

s poslovnimi enotami

KRANJ, JESENICE, RADOVLJICA, SKOFJA LOKA, TRZIC

RAZPISUJE ZA SVOJE VARČEVALCE

dve veliki nagradni žrebanji

SKUPNO 200 NAGRAD
v vrednosti
PREKO 82.000.— N DIN

dne 14. 8. 1968 in
14. 2. 1969

Prvi nagradi sta:

DVA OSEBNA AVTOMOBILA ZNAMKE SKODA
Za vlagatelje, ki bodo od 1. 1. 1968 do 31. 1. 1969 vezali dinarske ali devizne prihranke v višini

2.000.— N din za dobo 1 leta ali
1.000.— N din za dobo 2 let

VSAKOMESEČNO ŽREBANJE od 1. JUNIJA 1968 DALJE

Dva srečna dobitnika bosta pri vsaki poslovni enoti vsak mesec nagradjena z lepo nagrado za varčevalce navedenih vlog, ki bodo povečali vlogo v mesecu vsaj za 100.— N din

NAGRADE: 70 ročnih ur Darwil v vrednosti nad 14.000.—

— ŽREBANJE STANOVANJSKIH VARČEVALCEV
Pripravljenih je 10 denarnih nagrad v vrednosti 5.100.— N din, ki se koristijo za nabavo gradbenega materiala in opreme po izbiri za osebe, ki varčujejo za dobo 2 leti ali več.



V torek ob 16. uri popoldne se je na Titovem trgu v Kranju zbralo 35 cicibanov s skiroji, ki so se pomerili v spretnostni vožnji. Tekmovanje je organiziralo AMD Kranj, udeležilo pa se ga je po 5 otrok iz šestih kranjskih vrtcev in Senčurja. Prvo mesto je osvojila ekipa Tatjane Odrove, drugo vrtec Kekec in tretje vrtec Iva Slavca iz Kranja. Vsi vrtci so dobili za nagrado otroško kolo, žogo in komplet kock za sestavljanje, ekipa, ki je osvojila prvo mesto, pa še prehodni pokal. Na sliki: otroci z zanimanjem pričakujejo izid tekmovanja — Foto: F. Perdan

Kredit za javno razsvetljavo v Tržiču

Znano je, da so se gorenjske občine dogovorile o delitvi obresti na poslovni sklad, ki jih plačuje podjetje Elektro Kranj v kreditni sklad Gorenjske kreditne banke. Po tem dogovoru od pade na občino Tržič 224.000 S dinarjev kreditnih sredstev

in po družbenem planu tržičske občine je predvideno, da bo občina iz teh sredstev najela kredit za javno razsvetljavo.

Tako so odborniki obeh zborov občinske skupščine v Tržiču pred kratkim že sprejeli sklep o najetju kredita

za ureditev javne razsvetljave na Partizanski cesti, v naselju Preska ter za gradnjo transformatorske postaje v Ročevnici. Občinska skupščina se je tudi obvezala, da bo vsako leto v proračunu zagotovila sredstva za odplačilo omenjenih posojil. **vig**

TEHNIŠKA SREDNJA ŠOLA METALURŠKE IN STROJNE STROKE pri
Železarskem izobraževalnem centru Jesenice — objavlja

VPIS

učencev v I. letnik šolskega leta 1968/69 za naslednje oblike šolanja:

I. ODDELKI ZA MLADINO:

za poklic metalurški tehnik
za poklic strojni tehnik

sprejem dne 26. 6. 1968 ob 7. uri
sprejem dne 26. 6. 1968 ob 7. uri

če bodo prosta mesta, bo objavljen naknaden razpis.

Pogoji za vpis so:

- uspešno končan 8. razred osnovne šole
- starost do 18 let
- dobro telesno in duševno zdravje
- uspešno opravljen pismeni preizkus znanja iz slovenščine in matematike

Prijava za sprejem:

— prošnjo kolkovano s 50 S din je potrebno poslati na ravnateljstvo šole do 25. 6. 1968. K njej je potrebno priložiti:

- spričevalo o osnovni šoli
- rojstni list
- mnenje šole
- kratek življenjepis
- 2 znamki po 50 S din

Pri pismenem preizkusu znanja boste potrebovali pisalni pribor. Komisija za izbor bo obvestila kandidate še na dan sprejema, kdo je izpolnil pogoje za vpis. Sprejeti bodo hkrati dobili pismena navodila za prihod v šolo.

Oddaljeni imajo možnost bivanja v šolskem internatu. Mesečna oskrbovalnina znaša 27.000 S din. Za sprejem v Dom morajo zainteresirani poslati posebno vlogo na Upravo doma.

II. ODDELKI ZA ODRASLE:

A)

za poklic metalurški tehnik
za poklic strojni tehnik

prijava do 4. 7. 1968
prijava do 4. 7. 1968

Pogoji za sprejem so:

- uspešno dovršena ustrezna poklicna šola
- stalno delovno razmerje kandidata
- redno plačevanje mesečne šolnine

Prijava je potrebno poslati na ravnateljstvo šole in priložiti:

- prošnjo za sprejem kolkovano s 50 S din
- spričevalo o zaključnem izpitu na poklicni šoli
- izjava o rednem plačevanju šolnine za mesec naprej ne glede ali plača sam ali podjetje
- rojstni list
- potrdilo, da je v stalnem delovnem razmerju
- 2 znamki po 50 S din

Šolanje traja 3 leta. Pouk je organiziran 4 krat na teden popoldne od 15,20 do 20,25 po 6 ur skupaj, tedensko 24 ur.

B) za poklic delovodje kovinarske stroke:

Prijava do 9. 7. 1968

Pogoji za sprejem so:

- uspešno dovršena poklicna šola
- 5 let prakse
- stalno delovno razmerje ali obrt
- redno plačevanje šolnine v višini 13.000 S din mesečno

Prijava je potrebno poslati na ravnateljstvo šole in priložiti:

- prošnjo za sprejem kolkovano s 50 S din
- spričevalo o dovršeni poklicni šoli
- rojstni list
- potrdilo o ustreznih praksi
- izjava o rednem plačevanju šolnine ne glede ali jo plačuje sam ali podjetje
- potrdilo, da je v stalnem delovnem razmerju ali, da ima obrt.

Šolanje traja 3 leta. Pouk bo organiziran 3–4 krat na teden po 4 ure, od 16.–20. ure. Po končanem šolanju je zaključni izpit. Program delovodske šole ustreza tudi profilu mojstra.

Informacije daje tajništvo šole.

Ravnateljstvo tehniške srednje šole

Ob dnevu krvodajalcev

Pesem, lutke in življenjska tekočina

»Mama,« je zadovoljno dejala hčerka, ko je prvič dala kri, »po tvoji poti hodim«.

Dan krvodajalcev. Dan ljudi, ki se jih spominjamo enkrat na leto, iščemo in potrebujemo pa vsak dan.

Kako plemenito delo stori tisti, ki se odzove klicu bolnišnic, ko le-te potrebujejo kri za bolnike. Kri ob nesrečah ali boleznih. Za sorodnika, soseda, prijatelja, znanca ali neznanca. Pozimi in poleti. Vsak dan, vsako noč, ob vsakem času.

Na Jesenicah sem obiskal žensko, ki je že 43-krat darovala kri. Njena zgodba je kosček naše vsakdanjosti.

15-letni fant je 1941. leta zapustil starše in Jesenice, ker ni želel služiti Nemcem. Odšel je v Novo mesto, kjer je naprej študiral. Italijani so ga zaprli, po kapitulaciji Italije pa je mladenič odšel v partizane. Prišla je svoboda in mati ni vedela, ali je sin živ ali ne. Dva meseca kasneje pa je sin v partizanski uniformi potrkal na domača vrata. Mati je bila presrečna. Nekaj dni kasneje je Radio Ljubljana poročal, da je v ljubljanskih bolnišnicah še vedno veliko ranjenih partizanov in da bolnišnice potrebujejo večje količine krvi. Mati, ki se ji je vrnil sin, se je prijavila v zahvalo naključju, da se ji je sin živ in zdrav vrnil iz vojne. In tako je mati postala krvodajalka. Od takrat pa do danes je dala 43-krat kri. Ta Jeseničanka je ELZA CEGNAR, po rodu Korošica iz Rožne doline.

Elza in lutke, Elza in pesem, Elza in kri. O čem naj pišem? V njenem stanovanju na plavžu so me obkrožale čudovite lutke v gorenjskih narodnih nošah. In te miniaturne narodne noše so stikane pod spretnimi Elzinimi prsti s kopico potrpljenja in dobre volje. Elza je 40 let pela pri pevskem zboru DPD Svoboda Jesenice in deset let

pri jeseniških folkloristih. Njen brat Friderik Lupša je poklicni operni pevec ljubljanske opere.

Zamaknjen v lutke, o katerih mi je tako živahno pripovedovala, bi skoraj pozabil, čemu sem prišel k Elzi. Prislunimo, kaj mi je povedala:

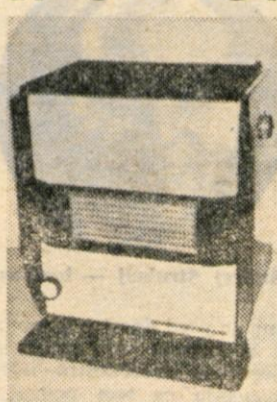


»Pred leti se je pripetila nesreča. Gasilci, ki so sodelovali pri reševanju, so me prišli opolnoči iskat z avtomobilom, da bi dala kri za ponesrečence. Zelo se je mudilo. Minute so odločale o življenju ponesrečencev. Obledela sem samo copate in haljo. Hčerka se je zbudila, in ko je v polsnu zagledala ljudi v uniformah, je zajokala. V uniformah namreč ni poznala gasilcev, zato je mislila, da so me aretirali. Ko sem se vrnila iz bolnišnice, je hčerka še vedno jokala. Zdaj stanuje v Kranju in je pred nekaj dnevi prvič dala kri. Že med vrati mi je dejala: Mati, po tvoji poti hodim.«

Elza ni mogla skriti zadovoljstva, da je tudi hčerka krvodajalka.

J. Vidic

NOVO!



UVOŽENE TRAJNOZARNE PEČI KUPPERSBUSCH

- minimalna poraba premoga
- izkoristek do 87 % gorljivih snovi
- do 13 kg premoga za 36 ur gorenja
- brez vsake nevarnosti
- premog žari neprekinjeno vso zimo
- estetska oblika

Peči lahko nabavite, dokler traja zaloga pri

TRGOVSKEM PODJETJU
KURIVO KRANJ

Nevsakdanji kulturni dogodek

Nastop Slovenskega okteta v Kranju

V petek, 7. junija bo po daljšem času v Kranju zopet nastopil Slovenski oktet pod vodstvom direktorja folklornega instituta v Ljubljani dr. Valensa Voduška. Tokrat se



dr. Valens Vodušek — vodja okteta in direktor folklornega instituta v Ljubljani

bo kranjskemu občinstvu predstavil v precej pomlajeni oziroma spremenjeni sestavi. Od starih članov so namreč v oktetu ostali le še Božo Grošelj, Andrej Štrukelj, Tone Kozlevčar in Marjan Šte-

ningradu, Pekingu, Irkutsku, Los Angelesu, New Yorku, Rimu itd. ter v raznih krajih Slovenije in Jugoslavije. Med večje uspehe, ki jih je oktet imel v 17 letih, pa sta nedvomno tudi dve Prešernovi nagradi, ki ju je dobil 1957. in 1964. leta.

V petek bo imel Slovenski oktet v Kranju tri nastope. Najprej se bo dvakrat predstavil mladini kranjskih šol, ob 20. uri pa bo v Prešernovem gledališču koncert še za druge Kranjčane — ljubitelje narodnih, ponarodelih, umetnih in drugih pesmi.



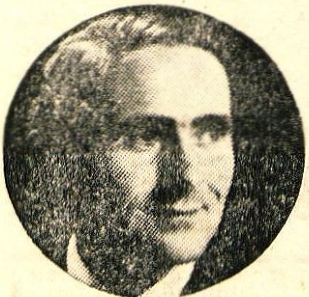
Peter Ambrož — drugi tenor

Za Kranjčane pa bo nastop Slovenskega okteta zanimiv med drugim tudi zato, ker se bo z ansamblom predstavil domači publiki tudi Peter Ambrož, ki je svojo pevsko pot začel pri profesor Maj-



Danilo Čadež — prvi tenor

fančič. Novi člani okteta, ki se bodo v petek predstavili Kranjčanom, pa so: Jože Kores, Danilo Čadež, Peter Čare in Peter Ambrož.



Jože Kores — prvi tenor

Slovenski oktet je bil ustanovljen 1951. leta v Ljubljani. Od takrat pa do danes je imel vrsto uspešnih koncertov doma in po svetu in tako postal eden izmed najboljših in najbolj priznanih slovenskih vokalnih ansambljev. Njihovi številni nastopi v raznih mestih Evrope, Azije in Severne Amerike ter pohvalne kritike v časnikih vseh velikih mest nedvomno potrjujejo njegovo kvaliteto. Oktet je do sedaj nastopil in dosegel velike uspehe med drugim v Londonu, Parizu, Oslu, Le-



Božo Grošelj — drugi tenor

dičevu in jo nadaljeval kot izrazit slovenski »vizičar« tudi v nekaterih drugih ansamblih. Trenutno pa je razen Slovenskega okteta tudi član in solist odličnega pevskega zbora RTV Ljubljana. Ko



Andrej Štrukelj — bariton

smo se pred dnevi pogovarjali s Petrom Ambrožem o njegovem dosedanjem udeleževanju na tem področju in o načrtih za prihodnje,

nam je povedal, da se bo posvetil Slovenskemu oktetu.

Pred kratkim pa se je v našem uredništvu oglasil tu-



Tone Kozlevčar — bariton

di član zbora, baritonist Tone Kozlevčar. Izkoristili smo priliko in ga poprašali, kaj ima oktet še v programu. Povedal nam je, da bodo letos že deseti nastopili na



Marjan Štefahčič — bas

enem izmed največjih festivalov pri nas — v Dubrovniku. Jeseni nameravajo gostovati še v sosednji Avstriji in v Italiji, kamor jih je povabila ena izmed največjih italijanskih koncertnih agencij ALCI. »Če pa bomo imeli



Peter Čare — bas

denar, pa bomo odšli morda tudi na Japonsko«, je nazadnje povedal Tone Kozlevčar.

Petkov nastop Slovenskega okteta v Prešernovem gledališču bo za Kranjčane in okoličane prav gotovo nevsakdanji kulturni dogodek. Nevsakdanji pravim zato, ker je nastop Slovenskega okteta za poslušalca oziroma gledalca resnično doživetje in če hočete nevsakdanji tudi zato, ker si v Kranju takšnih in podobnih — tako kvalitetnih — nastopov tudi v prihodnje želimo čimveč. Prav zato bi bilo petkov koncert v Prešernovem gledališču škoda zamuditi. A. Z.

Spominska plošča Ivu Šorliju

Klub starih goriških študentov bo v nedeljo, 9. junija, ob 10. uri dopoldne, odkril spiselju dr. Ivu Šorliju spominsko ploščo v Podmeleu nad Tolminom.

Pisatelj Ivo Šorli je bil rojen 1877 v Podmeleu nad Tolminom. Zrasel je sicer na hribovski kmetiji Podrobnik, vendar mu je pobožna teta — v želji, da bi postal gospod — omogočila šolanje v Gorici. Kasneje je študiral pravo in je kot notar služboval na Primorskem in v Istri. Po prvi svetovni vojni se je preselil na Stajersko, nazadnje pa je kot notar in kot upokojenec živel v Kranju, kjer je tudi pokopan. Umrl je leta 1958 v Ljubljani.

Ivo Šorli se je sprva sicer poskušal v verzih, kasneje pa ga je pritegnil naturalizem, ki ga je na Slovensko uvažal Fran Govekar. Taki so tudi njegovi romani Clovek in pol. Pot za razpotjem, Plameni in drugi. Večino svojih novel je objavil v šestih zvezkih svojih Izbranih spisov. Obsežno leposlovno delo pa je pisatelj zaključil z avtobiografijo Moj roman.

Filmi, ki jih gledamo

BILLY THE KID — realizem in poezija Arthurja Penna — Naključje je, da lahko v kratkem razdobju gledamo v naših kinematografih kar tri filme režiserja Arthurja Penna. Tako smo lahko pred kratkim videli film Preganjanje brez milosti, v Ljubljani prav sedaj gledajo njegov film Bonnie in Clyde, v Kranju pa gledalci lahko vidijo enega izmed njegovih prvih filmov. **Billy The Kid** je film, ga je zdaj že proslavljeni režiser, posnel leta 1958. Legendarni junak filma, s pravim imenom William Bonney, sodi v vrsto junakov Divjega zahoda. Arthur Penn se je odločil, da mita, ki so ga ustvarili ljudje, ne bo obravnaval. Zanj, kot v vseh njegovih filmih, so junaki ljudje. Lahko so takšni ali drugačni, z vsemi prilastki in brez njih, čeprav junaki, so lahko strahopetni in četudi govore legende o njih drugače, se odloči za najverjetnejšo pripoved o njihovem življenju.

Film, če bi ga hoteli uvrstiti v zvrst, sodi med westernne. Vendar je razdalja med njim in westerni, kakršnih smo vajeni, precej velika. Dramaturške značilnosti sicer Penn ohranja skoraj v celoti, vendar pa je način, s katerim se približuje svojemu juna-

ku, popolnoma drugačen, samosvoj in tudi tuj westernu samemu.

Penn je realist, če bi hoteli na kratko označiti njegov film. Njegov realizem je tolikšen, da gledalca privede celo v dvom, tako da se mora sam opredeliti za ali proti junaku. **Billy The Kid** je sodil med ljudi, ki so svoj čas prehiteli. Živeli so v svojem svetu, čutili ta svoj svet in vzgib, ki je bil povsem intuitivne narave, jih pripelje skozi vrsto nenavadnih, krutih in vendar resničnih trenutkov do smrti.

Če zdaj primerjamo Bonnie in Clyde s filmom, ki ga gledamo, potem lahko ugotovimo, da je Penn pravzaprav ostal zvest svojemu načinu filmskega pripovedovanja. Atmosfera, ki jo je že pred desetimi leti upodobil v Billyju, je prav takšna v njegovem zadnjem filmu. Preganjanje junaki vzbujajo v gledalcih sočutje. Preganjajo jih ljudje v imenu neke družbe, nekih moralnih vrednot. Mimo tega pa ostaja ta družba sama slabša kot so Billy, Bonnie ali Clyde. In prav tu bo nemara skrita tudi obsodba družbe, njenega izkrivljanja moralno-etičnih načel. Obsodba Arthurja Penna.

-B. Sprajc

Slabi prostori tržiške knjižnice

Tržiško ljudsko knjižnico (leta 1964 se je preimenovala v maticno) so ustanovili leta 1961. Vsa leta svojega obstoja je uspešno razvijala svojo aktivnost in nenehno širila svoje delovanje, večala izbor knjig, vzporedno s tem pa se je večalo tudi število bralcev.

Medtem ko si je leta 1962 1200 bralcev sposodilo 2161 knjig, pa je lani število bralcev naraslo na 7276, ki so si sposodili 12.479 knjig. Napredek tržiške knjižnice je tudi v vsakoletnem povečanju nakupa novih knjig. Tako so pred štirimi leti imeli 372 novih knjig, lani pa že 1171. Danes ima tržiška knjižnica več kot 9000 knjig.

Poleg te dejavnosti pa so letos začeli tudi z organizacijo potujoče knjižnice in sedaj sposojajo vsake tri tedne knjige v Lomu pod Storžičem in Dolini, v kratkem pa bo

potujoča knjižnica prišla tudi v Podlublje. Tržiška knjižnica pomaga urejevati tudi strokovne knjižnice na šolah.

Nagel razvoj knjižnice in povečevanje števila knjig pa porajata pri delu knjižnice problem ustreznih prostorov. Prostori, ki jih je knjižnica dobila ob svoji ustanovitvi, so postali danes pretesni in ne morejo zadostiti vsem potrebam knjižnice. Tako bi knjižnica v Trzinu potrebovala dodaten prostor za potujočo knjižnico in oddelek za pionirsko knjižnico. V začetku bi tržiški knjižničarji potrebovali vsaj en prostor, v katerem bi uredili pionirsko knjižnico in skladišče knjig za potujočo knjižnico. Delo s pionirji zahteva namreč izbor ustrezne, njihovi starostni dobi primerne literature, kar pa je mogoče doseči le s posebnim, njim namenjenim oddelkom. Vili G.



BRIONI, 31. maja — Generalni sekretar romunske KP in predsednik državnega sveta Nicolae Ceausescu je s sodelavci prispel iz Dubrovnika na Brione. Tu ga je sprejel predsednik Tito. Na Brionih so se nadaljevali romunsko-jugoslovanski pogovori, ki so jih pred tremi dnevi začeli v Beogradu.

PRAGA, 31. maja — Obrambno ministrstvo ČSSR je glede na to, da so prispeli na Češkoslovaško prve enote varšavskega pakta — kar je sprožilo razna ugibanja — sporočilo značaj štabnih vaj sil varšavskega pakta. Poudarili so, da so take štabne vaje običajne in da je sedaj pač na vrsti Češkoslovaška kot članica varšavskega pakta.

RIM, 1. junija — Med demonstracijami so rimski študenti zasedli poslopje univerze. Študenti so z verigami zaprli železna vrata univerze. Policija pa je preprečila skupini študentov, da bi zasedla tudi poslopje rektorata univerze.

SAIGON, 2. junija — Kakor poročajo tuje agencije, divjajo v Saigonu hudi boji. Osvobodilne sile zasipajo mesto z granatami in raketami. Pri napadu osvobodilnih sil so bili ranjeni trije visoki funkcionarji vladnega režima, načelnik mestne policije pa je bil ubit.

PARIZ, 2. junija — Francosko gospodarstvo, promet in druge službe so še vedno paralizirani, ker milijoni delavcev še vedno stavkajo. Nova vlada se je sešla s predstavniki sindikalnih central; nadaljevali so pogajanja o zahtevah delavcev.

BEograd, 3. junija — V študentskem naselju v Novem Beogradu je prišlo do večjih nemirov. Začelo se je, ko študenti niso mogli v pre-majhno dvorano, kjer naj bi bila prireditev Karavana prijateljstva 1968. Študenti so se hudo stekli z brigadirji. Kasneje pa se je kolona študentov napotila proti mestu. To je bilo okoli polnoči. Milica je pri nadvozu skušala zaustaviti kakih 2000 študentov s tem, da je nastavila na cesto oviro. Pri tem se je vnel hujši pretep, v katerem je bilo ranjenih več študentov. Zjutraj so na študentsko zborovanje prišli prorektorja univerze, več profesorjev, kasneje pa še predsednik mestne skupščine ter Veljko Vlahović, Miloš Minić in več drugih funkcionarjev. Študenti so postavili več zahtev po samoupravljanju na uni-

Ljudje

Ko so se prejšnji mesec na pariški avenui Kleber začela predhodna pogajanja med ZDA in Severnim Vietnamom o usodi vojne v Vietnamu, je svetovna javnost vsak dan z napetostjo pričakovala novic iz Pariza. Vendar, če smo v začetku pogajanj lahko ugotavljali zavzetost obeh delegacij, da spravi vietnamski problem čimprej z dnevnega reda in če so vsi optimistično napovedovali skorajšnjo rešitev tega svetovnega problema, pa danes vzdušje v Parizu in na mirovnih pogajanjih lahko označimo z besedami: »V Parizu, vsaj kar se Vietnamu tiče, nič novega«.

Delegaciji ZDA in Severnega Vietnama, vodila jih Averell Harriman in Xuan Thuy, sta se do sedaj sestali šestkrat in dober poznavalec pariškega sestanka je zapisal, da je bilo na šestih rednih seji novo samo to, da je bi-

Na pogajanjih o Vietnamu nič novega

la to šesta redna seja. Dejansko danes ne moremo mimo ugotovitve, da se mirna pogajanja med ZDA in DR Vietnamom ne pomaknejo nikamor naprej. Ali je morda to znamenje, da so pogajanja zašla v slepo ulico? Najbrž ne, vendar pa obe delegaciji vztrajata na že znanih, nič likokrat ponovljenih stališčih.

Tako je vodja ameriške delegacije Averell Harriman povedal, da ZDA ne morejo priznati DR Vietnamu pravice, da bi njegova vlada govorila v imenu celotnega Vietnama. Ob te besede je spet navezal »obveznost« ZDA do saigonske vlade in do drugih zavaznikov, zaradi česar ZDA ne morejo brez recipročnosti prenehati z bombardiranjem severnovietnamskega ozemlja. Nasprotno pa je severnovietnamski predstavnik Xuan Thuy odrek saigonski vladi, da je resnični predstavnik prebivalstva Južnega Vietnama, ker je predstav-

nik ljudstva edino le fronta narodne osvoboditve. Zanimiv in obenem duhovit je predlog Xuana Thuya, naj vladi ZDA in DR Vietnama takoj skleneta sporazum, v katerem se ZDA zavezujejo, da bodo takoj prenehale z bombardiranjem in slehernimi vojnimi dejanji zoper celotno ozemlje Vietnama, medtem ko se vlada DR Vietnama obvezuje, tako kot je delala že doslej, da ne bo izvajala nikakršnega bombardiranja oziroma vojnih dejanj zoper celotno ozemlje ZDA.

Tako je dosednji potek pogajanj v Parizu minil v medsebojnih obtoževanjih in v znamenju nepopuščanja. Zadnje dni pa si v Parizu obetajo ugodnejši razplet dogajanj. V francosko glavno mesto je namreč dopotoval član politbiroja CK vietnamske partije dela Le Duc Thoa, ki bo sodeloval na pogovorih. Čeprav o njegovem prihodu niso izdali nobenega uradnega sporo-

čila, pa menijo, da novi član severnovietnamske delegacije prinaša s seboj napotke, sestavljene na podlagi izkušenj s prejšnjih ameriško-severnovietnamskih sej. Sploh pa so uradni hanojski krogi dosedanj način pogajanj in splošno vedenje ameriške delegacije označili kot »potuhnjeno«.

Pesimizem pa nekoliko potrjuje tudi izjava namestnika vodje ameriške delegacije v Parizu Cyrusa Vancea, ki je po vrnitvi iz Washingtona, kjer se je posvetoval s predsednikom Johnsonom dejal, da je stališče ZDA še zmeraj takšno, kot ga je Johnson označil v svojem pozivu na mirovna pogajanja.

V Parizu pravijo, da je kljub temu opaziti tajanje ledenih stališč, kar naj bi oznanjale nekatere duhovite domislice med vodjama obeh delegacij in pa njun spreminjen videz obraza.

V. Guček

in dogodki

Prva profesionalna gorska ekspedicija Od Šmarjetne gore do Ararata

Gorski vodnik Roman Herlec: »Zakaj ne bi imeli tudi pri nas poklicno gorsko vodniško službo?« — Odkar je v Tupaličah pri Predvoru Alp pension, vse bolj narašča zanimanje za gorski turizem

»Tri leta sem imel, ko sem bil prvič na Šmarjetni gori, do šestega leta pa sem bil že 12-krat na vrhu Stola. Potem pa so se leto za leto v mojo napisano knjigo spominov zapisovali Triglav, Jalovec, Dachstein, Grossglockner, Dolomiti, Mont Blanc, Matterhorn itd. Lepi spomini so to in hvaležen sem očetu, da me je navdušil za alpinizem.

Clovek ne more kar tako skočiti iz svoje kože. Sem sicer elektrotehnik, gozdar in znam več tujih jezikov, vendar sem se med vsemi temi poklici in možnostmi nazadnje odločil za gore,« se je predstavil gorski vodnik in član gorske reševalne službe Roman Herlec.

Ekspedicija na Ararat

Cisto naključno sem izvedel, da se Roman Herlec, dolgoletni gorski vodnik, v Alp pensionu v Tupaličah pri Predvoru pripravlja na prvo poklicno ekspedicijo na Ararat. Ko sem se pripravljaval na srečanje z njim, sem ugotovil, da še noben Jugoslovanski alpinist ni bil na 5165 metrov visokem Araratu v Turčiji.

»Kako, da ste se odločili za ekspedicijo na Ararat? Ali to pomeni, da se boste začeli

poklicno ukvarjati z alpinizmom?«

»Ko sva se z ženo odločala, da v Tupaličah odpreva Alp pension, je v meni tudi zmaga dolgoletna želja po gorskem turizmu. Morda se vam moja odločitev zdi malo čudna, toda tisti, ki so spoznali in občutili lepoto gora, bodo to prav gotovo razumeli. Prav zato sem se tudi odločil, da se bom začel poklicno ukvarjati z alpinizmom. V drugih državah imajo že marsikje poklicne gorske vodniške službe. Nekaj podobnega za začetek sem si tudi sam zamislil. Odločil sem se namreč za poklicno ekspedicijo na Ararat. Priznati moram, da sem precej presenečen. Zanimanje je namreč večje kot sem pričakoval.«

»Kdaj pa nameravate odpotovati?«

»S kombijem bomo odšli v sredo, 12. junija na 4500 kilometrov dolgo pot. Predvidevamo, da bo potovanje tja in nazaj trajalo približno tri tedne. V ekipi nas bo pet in bomo imeli tudi svojo opremo. Prvotno sem sicer menil, da bo ekipa večja, ker pa Ararata ne poznamo, sem se odločil raje za manjšo skupino.«

»Kakšna pa so vaša predvidevanja za prihodnje?«

»Če bo šlo vse posreči, bom takoj po prihodu z Ararata odšel z drugo skupino na Mont Blanc in kasneje še na Visoke Tatire. Jeseni pa nameravam sklicati mednarodno posvetovanje gorskih vodnikov, na katerem bi se pogovorili o programu in sodelovanju v prihodnje.

Povedati moram namreč, da se Planinska zveza Slovenije strinja, da bi bila na Gorenjskem poklicna gorska vodniška služba. Posebno pa se v zadnjem času zanimajo za to posamezniki v sosednjih državah. In ko že govorim o predvidevanjih za naprej, naj povem še to, da želim, da bi Predvor oziroma Tupaliče postal izhodišče za mednarodni gorski turizem na Gorenjskem oziroma pri nas. Predvor je bil

namreč prav po tem predvoino precej dobro znan in prepričan sem, da ima tudi sedaj vse pogoje, da to ponovno postane. Prav zato sva se z ženo tudi odločila, da odpreva v Tupaličah Alp pension in tako združiva gostinstvo z gorskim turizmom.«

Ko sem se pogovarjal z Romanom Herlecem, ki je član vodniške organizacije pri planinski zvezi Slovenije od 1959. leta in član gorske reševalne službe že 20 let (medtem časom je reševal že okrog 350-krat) ter njegovo ženo, ki vodi Alp pension v Tupaličah, sem dobil občutek, da njuna zamisel ni neizvedljiva. Nasprotno! Ne dvomno so na Gorenjskem vsi pogoji za gorski turizem. Treba je le začeti z njim, ga razviti in uskladiti z možnostmi ter naravnimi lepotami.

A. Zalar



Ela in Roman Herlec v Alp pensionu v Tupaličah. — Foto: F. Perdan

Zrezki iz retort

V petintridesetih letih naj bi se pričelo človeštvo prehranjevati vsaj delno iz retort. Tako pravi avstralski biolog Otto Frankel. Biolog je prepričan, da se ljudje nikoli ne bodo hranili s tabletami, pač pa bodo živeli od hrane, izdelane v laboratorijih.

Hrano naj bi izdelovali iz kvasa, bakterij, ribje moke in osnovnih sestavin olja. S takimi zrezki se bomo hranili takrat, ko bo kemija tako napredovala, da bodo mešali izdelovali v retortah.

Verbalno nasilje

Vsak petek zvečer se v Houstonu v državi Texas sestanejo na nekem trgu mestni policaji in nekaj meščanov ter polne tri ure izmenjavajo mnenja, ki jih imajo drug o drugem, seveda z najsvočnejšimi izrazi.

To naj bi bila nova metoda, ki naj bi preprečila nasilje na ameriških ulicah. Metodi so dali ime — verbalno nasilje. Policaji morajo vsak teden prisostvovati temu zmerjanju, medtem ko lahko meščani pridejo ali pa tudi ne.

Metodo verbalnega nasilja so svetovali znanstveniki. Znano je namreč, da lahko človek z uporabljanjem krepkih in sočnih izrazov izživi nasilje v sebi. Policaji in pa meščani, ki bi se tako očistili, se ne bodo v morebitnih demonstracijah zatekali k fizičnemu obračunavanju. Morda pa ne bodo niti demonstriali.

Odslej britje samo ponoči

Frizerske delavnice na Kubi bodo odslej odprte samo ponoči. Tako je odločila kubanska vlada v okviru »revolucionarne ofenzive«, ki jo je organiziralo ministrstvo za notranjo trgovino. Kakor piše kubanski dnevnik Gamma, je dal pobudo za ta odlok neki »revolucionarni« frizer. Ta je poslal ministrstvu za notranjo trgovino naslednje pismo:

»Jasno je, da moramo tudi v času revolucionarne ofenzive vsi imeti dostojen videz, to je, da se moramo redno briti in striči. Vendar pa je prav sedaj važnejše sodelovanje pri kmetijskih delih. Zato bi lahko sklenili, naj bi bile frizerije odprte samo ponoči. Tako mnogi ne bi več zaradi britja in striženja izostajali z dela, pa tudi mi frizerji bi se podnevi lahko udeleževali prostovoljnega kmetijskega dela.«

Casopisi pišejo, da je minister sprejel ta predlog in odredil, naj se prične takoj zvajati.

BOGOMIL DEBELJAK

Izobčeni Ikarus



Čist zrak med olimpiado

Med letošnjo olimpiado v mehiškem glavnem mestu športniki ne bodo dihali s sajam in drugo umazanijo okuženega zraka. Organizatorji so se z nekaterimi tovarnami dogovorili, da bodo med olimpijskimi igrami prenehale delati. Zastupljanje zraka v Ciudadu Mexiku je že dve leti problem. Tako bo oktobra ustavilo delo več tovarn, delavci pa bodo odšli na kolektivni dopust.

Zdravstveni strokovnjaki so veselji uspehov, ki so jih organizacijski strokovnjaki dosegli s tovarnami. Vendar pa menijo, da ne zastrupljajo zraka samo kolone avtomobilov ter tovorna cementa, ki stoji v neposredni bližini mesta, pač pa tudi izsušeno jezero Tescoco. Jezero je oddaljeno od olimpijskega naselja le deset kilometrov. Z izsušenega je pismo:

Najdaljši zakon

Najdaljši zakon so ugotovili leta 1910 v Združenih državah Amerike pri ljudskem štetju. Zakonski par je bil kar 90 let srečno poročen. On se je rodil leta 1800, ona pa 1803. V letu 1820 sta se poročila in sta bila ob ljudskem štetju stara oba čez sto let.

zera nosi veter prah v glavnem mesto, kamor pade na vsak kilometer okoli 12 ton prahu. Zdravniki pa kljub temu menijo, da za udeležence olimpijskih iger ni nobene neposredne nevarnosti.

Rekord v tuširanju

Randy Brinson, star dvajset let, študent univerze v Buffalu v državi New York je dosegel nov svetovni rekord v tuširanju. Pod tušem je prebil kar 111 ur, 11 minut in 11 sekund. Ves ta čas so se ob njem menjavali njegovi tovariši in ga hrabрили.

Brinson se je odločil za to dolgotrajno tuširanje, da bi potolkel prejšnji rekord, ki je bil 91 ur. Izpod tuša je novi rekorder stopil sicer ves drgetajoč, vendar pa zadovoljen. Med dolgotrajnim tuširanjem je seveda tudi jedel in spal.

Rešitev križanke št. 38

1. SUTJESKA, 9. MARS, 13. TRIENALE, 14. ENAK, 15. RASTER, 16. RENATA, 18. KIJ, 19. VOLUHAR, 20. SPA, 22. REA, 23. OJE, 24. KANONIK, 27. AAR, 29. ATICAN, 30. INTEKS, 33. LENA, 34. KRAKATAU, 36. ARAK, 37. APNARIJA

Lovpobavarsko

Ljudje na Bavarskem, ki jim lovska etika veliko pomeni, so ogorčeni. Društvo za zaščito prirode v Münchnu pa dobiva vsak dan protestna pisma. Nekateri moderni lovci namreč v loviščih izgubljajo vsak smisel za dostojnost. Za kaj pravzaprav gre? Namesto da bi lovci postavljali preze na drevesih iz vej, pa enostavno dajo potegniti med dreve star odslužen avtomobil. Tam ga dobro privežejo ter tako zaščiten pred dežjem čakajo na divjaka.

PODJETJE
KAMNOSESTVO KRANJ
ima na zalogi veliko izbiro
NAGROBNIH
SPOMENIKOV
katere vam nudi po
najnižjih cenah.
Spomenike si lahko
ogledate v skladišču
podjetja
KRANJ, KOROSKA C. 47.
Pri naročilu vam nudimo
poseben popust.

slovenija avto
KRANJ, JLA 10
NOVO na tržišču
MINI GASILNI APARAT
GASI za osebna vozila
in gospodinjstvo

Še o vaških »patronih«

Dobili smo še nekaj dopisov o tako imenovanih »vaških patronih«, zbadljivkah, ki so se uporabljale ob žegnanjih. Kaže, da so bila ta imena včasih zelo znana nekako vzhodno od črte Kranj—Preddvor, proti Kamniku in Ljubljani, medtem ko za ostali del Gorenjske še nismo dobili podatkov, da bi jih kdaj poznali. Ta imena se seveda uporabljajo še danes, čeprav ne več toliko kot včasih, ko so bila pogosto vzrok in povod za fantovske pretepe.

Janez Gerkman iz Poženke nam piše o teh vaških zbadljivkah iz okolice Cerkelj. Pravi, da se iz pripovedovanja svojega očeta spominja, da je imela »patrona« vsaka vas. »Ta imena so nastala po kakšnem smešnem dogodku ali po kakšni smešni vaški značilnosti. V Cerkljah so včasih tlačani po opravljeni tlaki v neki gostilni jedli mačka in maček je zato postal vaška zbadljivka.« V Dvorjah je »patron« pisana krava — menda zato, ker so nekoč tam zaklali poginulo kravo. Domačin — pesnik je ta dogodek v verzih takole opisal:

Srčen pozdrav vam, Dvorjani, k ste crknjeno pisano klafi. Štefek za repk, Primček za vimček, Pasar je biu ta velk mesar, ta pru je pa Oru okol pisane noru.

V Adergasu ja »patron« ku-

ra, na Trati pa kurji krem-pelj. Nastala je tale zabavljica: Tratani krempljani se s krempljem davijo, Velešove pelinove na pomoč prihite. Jim pelina našokajo, Tratani krempljani koj dobre volje so.

V Praprotni polici je zbadljivo ime »rinka«, zaradi česar so že šolski otroci iz sosednih vasi dražili Polčane: Polčan krivoverc imajo babe na jermenc; V kjer je rinka, tam je pas, to j poliška grda vas.

V Poženku je vaški »patron« tele. »Ko so ob ohceti vozili balo,« piše Gerkman, »so vozniki večkrat nagačili teleta, s čimer so fante oz. vse vaščane te vasj izzivali, da je večkrat prišlo do prete-pov in sovraštva.«

da celo zlomljenega palca, spremenilo v podivjani bes, v katerem je ukazal Kraguljevima kaproloma, naj Italijana pobijeta s pestmi. Takoj sta se ga lotila. Kaprol Jakob Kragulj je zgrabil italijanskega nesrečnika za bluzo pod vratom, nato pa z desnico, stisnjeno v koščeno pest sunil v Italijanovo brado in ga obenem izpustil, da je odletel proti Petru, ki ga je s podobnim udarcem poslal nazaj k bratu. Ta je vnovič zamahnil z udarcem, s katerim bi morda lahko razbil skalo, v Italijanovo čeljust, tako da se je njegova pest pri priči obarvala od Italijanove krvi, Italijan pa je padel vznak, kakor da bi ga izpodsekal, in obležal kakor mrtev.

Ubil ga je, je završalo med njimi in jih zmrazilo, major pa je zatulil: Pozor! in jih prikoval na mesto, čeprav bi najraje planili na majorja in Kaprolska rablja in vse tri pobili. Toda v njihovi krvi je bilo še vedno dovolj pasje vojaške poslušnosti, da so se proti svoji volji postavili kakor stebri natančno po vojaških pravilih in čakali, da je major ukazal Kraguljevima kaproloma, naj Italijana odneseta v zapor, nato pa jih zapodil v barake brez večerje in z ukazom, da jih do njegovega povelja ne sme nihče zapustiti.

Tako je bilo. Sele v barakah se je sprostila zavest ponižanja v revolt. Skrb, da je starejši Kraguljev kaprol Italijana pobil do smrti, je razbil eden izmed lemebrskih Jakobovih stražarjev, Hans Leiner, pred vojno železarski delavec iz Leobna. Povedal jim je, da je take reči videl že pred vojno na boksarskih prireditvah. Močan udarec v konico brade lahko spravi slehernega »na pod«, je rekel. In tak udarec je položil na tla Italijana. Brez dvoma se je zavedel že prej, preden sta ga kaprola prinesla v ječo na prične. Vseeno pa je tepežu in drugim telesnim kaznim treba napraviti konec, čeprav tudi sam ne ve, kako bi to storil.

O tem razglabljajo, dokler ne predlaga Kosirnik, da bi v karanteni ustanovili »karantenski svet« po vzgledu sovjetskih vojaških odposlancev.

»Soldatenrath«, reče Leobenčanu in njunima tovarišema, ki ne razumejo dobro slovenščine, čeprav že znajo mnogo slovenskih besed, ki so se jih morali naučiti, če v večinoma slovenski družini niso hoteli biti osamljeni, nato pa jim pove, da so se taksi sveti (»Soldaten-räthe«, pravi) v Rusiji obnesli, saj bi brez teh svetov najbrž nikoli ne bi mogli uresničiti revolucije. Temu svetu bi se morali pokoravati vsi karantenci in mu tako dati potrebno moč, da bi lahko prisilil poveljstvo karantene k človeškemu postopanju v taborišču ali pa bi mu popolnoma odpovedali pokorščino.

»Da, seveda, tak svet bi morali imeti,« se Jakob Uršič in še nekateri takoj navdušijo za Kosirnikovo zamisel, nekateri pa omahujejo, ker menijo, da bi poveljstvo smatralo ustanovitev sveta karantenskih odposlancev kot vojaški upor in bi njegove člane izročilo vojnemu sodišču.

»Če bomo vsi kakor eden, potem se nas ne bo upal nihče lotiti in početi z nami svinjarji, kakor jih počne major Teufelbach,« pravi Kosirnik in meni, da bi lahko samo tako rešili Italijana, a

in mešetarji menda pri nakupovanju živine niso upali vprašati za teleta, ampak samo za »malo živinco«. Oselj piše, da je imela včasih vsaka vas mnogo zbadljivk in da so bili zaradi njih fantovski pretepi kar pogost pojav. (at)

Dvoje pojasnil

Franc Kozjek, Besničan, ki živi v Čačku v Srbiji, nam je pisal, da smo ga v njegovem članku o paši v Besnici (objavljenem 24. in 27. aprila 1968) malce polomili; ime pustne šeme smo namreč spremenili v maskare. »V mojih mladih letih,« piše Kozjek »v Besnici nismo poznali besede maskare, ampak le šema, pustna šema, našeniti se. Tudi v Kranju so bolj uporabljali izraz šema kot maskara.«

Potem pravi še, da Jože Ambrožič v svojem članku »Kako so prale in ribale naše mame pred 50 in več leti« (Glas, 27. aprila 1968) razlaga izraz »deva pst« iz »dela poste«. To se Kozjeku ne zdi pravilna razlaga, pač pa pravi, da prihaja izraz od »delopust« (pusti delo, prenehaj z delom).

Razpisna komisija glasbene šole Skofja Loka

RAZPISUJE
delovno mesto

ravnatelja

Kandidat mora izpolnjevati poleg splošnih pogojev še naslednje:

1. da ima končano glasbeno akademijo in 5 let prakse v tej stroki ali
2. da ima končano I. stopnjo glasbene akademije z 8 let prakse v tej stroki ali
3. da ima končano srednjo glasbeno šolo z najmanj 10 let prakse v tej stroki.

Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili razpisni komisiji v 15 dneh po objavi razpisa. Stanovanja ni.

Gorenjski kraji in ljudje

tudi sebe nadaljnega Teufelbachovega poniževalnega nasilja in trpinčenja, obenem pa bi dalj vzgled tudi vojastvu po ljubljanskih in drugih kranjskih vojašnicah, da bi ustanovili podobne svete. »Tako bi oficirskemu, podoficirskemu in kaprolskemu nasilju zavili vrat! In ko bi ga zavili njim, bi ga tudi vojni,« meni Kosirnik, čeprav mnogi dvomijo, da bi se lahko zgodilo, kakor so storili ruski vojači v Rusiji, saj so tukajšnji socialni demokratje še večje meve in vladni ritualizmi, kakor so bili ruski manjševiki, ki so sedaj prešli popolnoma na stran kontrarevolucije.

»To je res!« vzklignejo tisti, ki poznajo razmere v vodstvu socialne demokracije v cesarstvu. »Voditelji že sedaj zajemajo iz cesarske sklade in se ji še vedno ne nameravajo odpovedati! A kdo naj vodi revolucijo, če ne vodstvo! Pri nas nimamo stranke boljševikov!«

»Vseeno!« vztraja Kosirnik, čeprav se vsega tega tudi sam zaveda. V socialno demokratičnih časopisih, ki jih v taborišče tihotapi neki železničar, oče nekega domačina, ki je imel srečo, da ga »čisto« boljševizma v domačem kraju, je lahko spoznal vso zmedo misljenja, ki ga vsiljujejo svojemu članstvu strankini voditelji. Ni sam, ki prebira te časopise, marveč jih prebirajo skoro vsi, a predvojni socialni demokratje, ki jih je v taborišču tudi nekaj in ki so v Rusiji postali boljševiki in boljševiško nastrojani, jih prebirajo tudi kritično in v skladu s svojimi, v Rusiji pridobljenimi pojmovanji in spoznanji.

In prav ti trdijo, da »avstrijska internacionala« skupaj z nacionalnimi vodstvi posameznih socialno demokratičnih strank niso vredna piskavega oreha. Tudi slovenska Jugoslovanska socialna demokratična stranka ni izjema. V torkovem »Napreju«, ki je poročal o nedeljski konferenci ljubljanskih socialno demokratičnih organizacij, so se lahko prepričali o zmedenosti in nejasnosti misljenja, ki prevladuje v stranki, saj se konferenca hkrati ogreva za sodelovanje s slovenskim, hrvaškim in srbskim meščanstvom v Narodnem odboru, ki naj bi se čimprej ustanovil v Zagrebu za vse Jugoslovane in deloval za ustanovitev svobodne in demokratične jugoslovanske države Slovencev, Hrvatov in Srbov s stališča samoodločbe narodov, kakor da so že pokopali svojo resolucijo, sprejeto na Tumov predlog in ki je terjala ustanovitev »adrijansko-sudetskodonavske zvezne države« kot o državno in gospodarsko neločljivem ozemlju. Po eni strani so se na ljubljanski nedeljski socialno demokratični konferenci ogrevali za simpatije Sovjetski Rusiji in izrekli solidarnost z ruskim proletariatom, predvsem s sodrugom Leninom, ter protestirali proti početjem, kakršnega je skušala v imenu lažnih socialistov izvršiti atentatorica Kaplanova, ki je z revolucijem ranila Lenina in ga hotela ubiti, kar je vredno najhujše obsojbe, po drugi strani pa se od Lenina, ki so mu izrekli simpatije, niso naučili, da je treba buržoazijo vreti s prestola, ne pa se ji podrediti in sodelovati v nekakšnih narodnih odborih in svetih, v katerih igra na prvo violino buržoazija in ne mednarodni delavski razred.

Profesor Tomo Zupan, vlastelin z Okroglega

Prihodnjo nedeljo, 9. junija, bo ob 11. uri dopoldne v Smokuču pri Breznici, blizu Prešernove Vrbe, tiha slovesnost: na pročelju hiše pri Novakovih bo odkrita spominska plošča:

TU SE JE RODIL
21. DECEMBRA 1839
MSGR. TOMO ZUPAN
NEUTRUDNI
RAZISKOVALEC
PREŠERNOVEGA RODU
IN ŽIVLJENJA

S tem bo naša generacija poravnala dolg, ki je že nad 30 let obvezoval slovensko prešernoljubivo javnost.

Kajti, Tomo Zupan, ki je za svojega življenja s ploščami ovekovečil toliko rojstnih domov naših velikih mož (stroške za izdelavo in vzidavo spominskih plošč je poravnal vedno iz svojega!) — sam vse doslej ni imel plošče na svoji rojstni hiši...

Zdaj pa bo to urejeno — plošči hvalečnosti («Tu je živel in umrl msgr. Tomo Zupan, prešernoslovec, prijatelj mladine in dobrotnik slepih»), ki mu je bila vzidana in odkrita ob letošnji obletnici Prešernove smrti na Okroglem — se bo čez nekaj dni pridružila še plošča na Zupanovi rojstni hiši v Smokuču.

DELO ZA PREŠERNA

Gotovo ne bomo zgrešili, če povemo, da je bilo vse — skoro 100 let dolgo — Zupanovo življenje posvečeno delu za Prešerna.

Vestno in natančno je mož zapisoval vse, kar je mogel zvedeti o Prešernu kot človeku in pesniku. Obiskoval je še živeče Prešernove sorodnike, predvsem sestr. Uršo in Alenko, prijatelje in sodobnike. In vse natančno izprašal.

Tako je Tomo Zupan nabral ogromno dragocenega gradiva, ki je potem služilo kot osnova še mnogim prešernoslovcem. V tem pa se je močno razlikoval od mnogih slovestvenih zgodovinarjev, ki se niso znali premakniti od pisalne mize in poiskati virov na terenu, kot danes pravimo takemu delu. Koliko spominov na Prešerna, koliko sporočil in še marsičesa drugega je bilo izgubljenega,

ker ne Levstik, ne Levec, ne kdo drugi niso stopili v dovolj žive stike s še živečimi pričami pesnikovega življenja. Mimo Prešernovih sester in drugih sorodnikov, sta bili živi v Levstikovi dobi tudi Ana in Ernestina Jelovškova, vrsta prijateljev in prijateljic, sošolcev in drugih sodobnikov, ki bi utegnili mnogokaj povedati o Prešernu — če bi jih kdo vprašal. Situacija je potem skušal reševati — a žal šele od l. 1831 dalje — naš Tomo Zupan.

Sicer pa segajo začetki Zupanovega zanimanja za rojaka in daljnega sorodnika Prešerna, že tja v l. 1858. Tega leta je Zupan pisal maturitetno nalogo »Ktera se imenujeta pervaka slovenskega pesništva? Nju djanje in lastnija.« V njej je vzporejal Koseskega s Prešernom — a odločil se je za Prešerna!

Razen tisočernih zapisov, zbranih v zvezkih, ki so vsi ohranjeni v naši osrednji Narodni in univerzitetni knjižnici, je prav Zupanova zasluga, da imamo slovito pesnikovo pismo z Dunaja »lubim staršem«, latinsko nalogo, vrsto spricval, več rokopisov pesmi in podobno!

Odkupil in zbral je Tomo Zupan tudi vso dosegljivo pesnikovo opremo in pohištvo (posteljo, predalnik, stole, mizico, svečnik, mrtvaški prt) in še nekaj predmetov, za katere velja tradicija, da so bili nekdanj Prešernovo lastništvo.

Prav posebno dragocen pa je rodovnik pesnika Prešerna. Prof. Zupan ga je sestavljal kar več desetletij — zbrati je moral stotero in stotero podatkov ter zapisov iz cerkvenih in svetnih matičnih knjig.

Del svojih dognanj o pesniku je Tomo Zupan strnil v zanimive sestavke objavljene v Ljubljanskem Zvonu, v Mladiki in v koledarjih Ciril-Metodove družbe. V samostojni knjigi so izšli Lenkini spomini »Kako Lenka Prešernova svojega brata — pesnika popisuje«.

Naj bodo še enkrat zapisane vzhičene besede Toma Zupana:

»Čez tristo let bodo Poetizije brali kot najdragocenejšo staroslovensčino, zakaj Prešeren je edini! Povejte mi iz svetovne literature pesem, ki bi bila le količkaj sestra pesmi Kam. Povejte mi narod, ki ima tako Zdravico, kot jo je napisal Prešeren!«

PROFESOR V KRANJU

Leta 1868 je Tomo Zupan nastopil službo profesorja na kranjski gimnaziji. Poučeval je slovenščino in verouk. V Kranju je Zupan ostal do l. 1879, torej dobrih deset let.

Sam je povedal, da je šele v Kranju pričel »nabirati Prešerna«. Bilo pa je tedaj »največ Prešerna« v hiši lekarnarja Karla Savnika; zato je Zupan njegov dom tudi najčestje obiskoval. Toplo prijateljstvo je družilo oba moža tudi v poznejših letih, po letu 1904, ko se je Tomo Zupan za stalno naselil na Okroglem. Po sporočilu gospe Emmerjeve, Savnikove hčerke, je prihajal profesor v njihovo hišo redno vsak teden. Bilo mu je že devetdeset let — a duh njegov je bil še čil in svež. Pri Savnikovih so čakali Zupana vsi časopisi, ki so se nabrali čez teden. Bil pa je mož tako natančen, da so morali časopise pripraviti natanko po da-

ljal, da so mu bila profesor-ska leta v Kranju posebno ljuba tudi zato, ker je bival v kraju, kjer spi naš največji poet. Nekoč je ves vzhičen vzkliknil: »Blažena zemlja, blaženo pokopališče, blaženejšega Slovenska ne premore!«

Tudi sicer je pustil Tomo Zupan v Kranju močne sledi: gimnazijsko mladino je neustrašeno navduševal za domače slovstvo in jo vzgajal v zavestnem patriotizmu. Več let je bil tudi predsednik občinskega šolskega sveta. Kranj se mu je za nesebično delo zahvalil s tem, da ga je imenoval za svojega častnega meščana.

Da pa je bil profesor Zupan v svojih kranjskih letih tudi sicer pokonci — mož, pričata najbolje že naslednji sporočili:

Proti narodnemu županu Mateju Pircu, ki se je zameril nekaterim meščanom zaradi svoje odločne dejavnosti v korist mesta, so se združili glasovi uradnikov in profesorjev — razen prof. Toma Zupana! — nemškutar-skih in malozavednih meščanov! celo bivši župan Konrad Lokar, nekdanji glavni po-veljnik Narodne straže, je nasprotoval slovenskemu županu!

Drugič se je Tomo Zupan izkazal ne le za čvrstega narodnjaka, pač pa tudi za dobrega tovariša in prijatelja:

Ko so zaradi slovanske zavednosti — navduševal se je v razredu nad zmagami srb-

V neizmerni sinovski ljubezni, kakršno odsevajo pri nas le še dela Ivana Cankarja, je naročil pri slikarju Ludviku Grilcu povečavo materinega portreta. Slikar je moral na podobo naslikati tudi svileni ruto na oplečju, ki jo je hranil Minin sin za spomin še na Okroglem.

Na hrbtno stran zares lepe slike je Zupan zapisal pod najvažnejše materine biografske podatke še naslednje pomembne besede:

»Pričujoča podoba dovolj pripoveduje, kaj je ta mati bila.«

In še zanimiv datum na sliki: Okroglo, na prvo obletnico naše osvoboditve, srede 29. oktobra 1919.

Po tradiciji je bila Zupanova mati Mina Frtinova, kot Prešernova sestrčna, v obraz zelo podobna svojemu bratranču, pesniku.

Zanimivo je tudi naslednje sporočilo, ki ga je posredoval sin Tomo o svoji materi.

Mati Zupanova so pogosto rekli: »Če od Breznice proti Smokuču zapoje fantje domačo pesem — kako brezskrbna sem bila potem vso noč!« Takrat je bilo na Gorenjskem vse polno rokovnjačev in cestnih roparjev.

ZUPANOVA OPOROKA

Kot je bil Tomo Zupan vse življenje prevdaren in moder mož, tako razumno je ukrepal tudi pred svojo smrtjo.

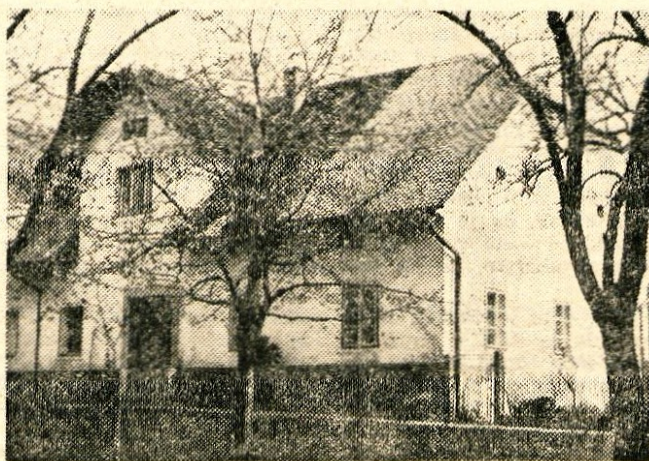
Njegova poslednja volja je bila, da se precejšnje imetje, ki ga je zbral v življenju z marljivostjo in osebno skromnostjo, razdeli takole: vsa obširna knjižnica pripada ljubljanski Licejski (študijski) knjižnici; Prešernovo pohištvo, opremo, rokopise in listine dobi osrednji Narodni muzej; gradič Okroglo pri Kranju pa naj postane lastništvo Zveze slepih in služi za letovanje oslepele mladine.

Ganljivo skrb starega domoljuba kažejo naslednje besede, s katerimi je sklenil svojo oporoko:

»Kar bi zgoraj navedenega ne bilo prikladno deželnemu muzeju, vse to naj ostane skrbno zavarovano v hiši na Okroglem. Dediči naj pazijo, da z izgubitvijo tega ali onega ne oškodijo le samega sebe, pač pa domače umetnosti ali slovensko zgodovino. Ne oddaja naj se s posestev; ne za denar, ne v zabavo, ne glede zasebnih študij. Nabiranje tega in tudi podobnega mi je bilo v vestni natančnosti dolgotrajno naporovanje — ugonobitev bi bila čin trenotja.«

Pogled na Zupanovo politično in narodno-obrambno udejstvovanje, na njegovo vzgojno in literarno delo, pa si prihranimo za prihodnji zapis! Ta, današnji, pa naj velja tudi kot vabilo k nedeljski slovesnosti v Smokuču.

CRTOMIR ZOREC



Rojstna hiša prof. Toma Zupana v Smokuču pri Breznici; na desnem pročelju bo v nedeljo odkrita spominska plošča.

tumih in lepo zložene. Manir, kakršne je učil svoje dijakke v Alojzijevešču, se je strogo držal tudi sam: v Kranj je prihajal z Okroglega vedno v salonski obleki, s polcilindrom na glavi in v belih glasé rokavicah. Nikoli ni pozabil iti tudi v prvo nadstropje nad lekarno, v šavnikovo stanovanje, da bi najprej pozdravil prijateljevo soprogo — kot to predpisujejo knjige lepega vedenja.

Četudi je bil Zupan duhovnik, je bil kot možki pravi kavalir. Sam je rekel: »Jaz nikoli ne vprašam nobene dame po starosti.«

Tomo Zupan je rad izjav-

skega orožja nad Turki v vojni l. 1877 — kazensko pre-mestili prof. Karla Glaserja s kranjske gimnazije na nemško gimnazijo v daljnem šlezjskem mestecu Weidenau, je imel le prof. Zupan toliko poguma, da je pospremil prijatelja na kolodvor...

MATERINA PODOBA

Svojo mater, sestrično pesnika Prešerna, je Tomo Zupan nosil v srcu prav do poslednjih dni življenja.

Mina Zupan — roj. Frtinova, se je rodila l. 1814, umrla pa je l. 1858, komaj 44 let stara. Tačas je bilo sinu Tomu komaj 19 let...

Nadaljevanje s prejšnje številke

Prehranjevalna akcija

Naslednji dan je pri jutranjem zboru komandir čete povedal, da gre cela četa v okolico Zabnice na prehranjevalno akcijo. Na kratko nas je opozoril na dostojno obnašanje pri nekem kmetijskem posestniku, ki s celo družino vred ni naklonjen OF in NOB. Naša naloga je, da mu pobereмо vso hrano, kar jo ima, če ne bo dal prostovoljno toliko, kolikor bomo od njega zahtevali. Prek dneva smo se počasi bližali Zabnici, proti večeru pa nas je na obronku gozda pred vasjo čakal terenski delavec in nas peljal proti posestvu, kjer bomo opravili akcijo. Komandir in komisar čete sta skupno s terencem odšla v hišo na pogajanje z gospodarjem. Seveda se je le ta uprl karkoli dati misleč, da so samo trije. Grozil jim je celo z ovadbo. Padla je odločitev, da se hišo obkoli, njene prebivalce pa zastraži v veži. Na podstreho kamor sem šel z nekaterimi borci, so bili polni zabojev žita, ovsa, moke, fižola in drugih dobrin. Polnili smo nahrbtnike, da je bilo vse. Nismo mogli verjeti, da imajo pri hiši še take zaloge. Po hišah v hribovskih vaseh (Javornik, Čepule, Lajše, Bukovščica in druge) kaj takega ne bi mogli doživeti. Kašče so bile prazne, tamkajšnji kmetje pa so nam tako ali tako dali vse sproti, kar so imeli. V shrambi je bilo suho meso, klobase, suhi jeziki, jajca, sir in maslo — na kilograme. Naši nahrtniki so bili kaj hitro polni, hrane pa toliko, da je nesti ne bi mogli. Nekateri borci, ki so bili vajeni kmečkih opravil, so zapregli konja in voz je bil kmalu naložen. Ko smo bili z akcijo že skoraj pri kraju, in pripravljeni za odhod, se je nekdo spomnil na mast, ki nam jo je vedno tako manjkalo. Kdo ima mast? Je šlo od ust do ust! Ugotovljeno je bilo, da jo nekaj imamo, vendar premalo. V hiši je moralo biti še nekaj sto kilogramov, je bilo slišati. Na vprašanje gospodarju, kje je mast, je odgovoril, da so jo res imeli, vendar so skoro vso prodali. Tisti, ki so vedeli, koliko mašti ali slanine mora biti od več zaklanih prašičev, se niso dali ugnati. Niti gospodar niti gospodinja na ponovno vprašanje nista hotela povedati, kje je mast skrita. Še enkrat je padlo povedlje, da je treba preiskati vso hišo. Trje smo šli v eno izmed sob, odprali omare in ogledovali po kolenih. Eden od nas se je sklo-

nil in pogledal pod posteljo. Pomembno je pogledal in pomežiknil, zgrabil posteljo za stranico in jo obrnil. Pod posteljo je bilo skrito mlajše dekle in večja lončena posoda jajc. Sprva nas je dekle nekam sovražno pogledovalo, resnost naših obrazov pa ji je dopovedala, da se ne šali mo, zato je pričela histerično jokati. Peljali smo jo na dvorišče, kjer je bilo slišati: »Ti si torej tista ptička, ki smo jo tudi iskali po hiši.« Pozneje smo vsi zvedeli, da je bila punca ljubica fašistov. Končno se je vdala tudi gospodinja in nam na dvorišču pokazala, kje je zakopana mast. Odkopali smo jo in jo naložili na voz še okrog 100 kg.

Dobre volje smo nosili težke nahrtnike, konj pa je vlekel dobro natovorjen voz, h kateremu je bilo privezane še nekaj živine. Drugi dan proti jutru smo bili »doma«, nahrtniki in ostali je romalo na kup, stražarji so šli na svoja mesta, drug ipa smo utrujeni pospali. Prek dneva smo razdelili hrano, nekaj jo je bilo dodeljene drugim enotam, minerci pa smo se še več dni nato dobro mastili.

mize, v razredu pa velik kup slame, ki sva jo potisnila na sredino prostora in na kup znosila vso opremo razreda. Iz omare sva še prej znosila šolski arhiv na nasprotno stran ceste (šola je stala ob cesti) z namenom, da bi ga domačini našli, ker bo še prav prišel, sva menila. V slamo sva podtaknila goreč papir, odprla okna in vrata ter šolo zapustila. Z dogovorjenim strelom v zrak je komandir dal ostalim borcem znak, da je akcija gotova. Solo so takoj zajeli ognjeni zublji in bodoče sovražne postojanke v dobre pol ure ni bilo več.

Reakcije s strani Nemcev spričo požiga »šole« ni bilo, nastanili pa se v prihodnjih mesecih niso v nobeni vasi te doline.

V mesecu dni, kolikor časa sem bil v prvi minerski četi, nisem prisostvoval nobeni minerski akciji. Spominjam se le, da smo imeli v četi starejšega minerca, ki je najraje sam v spremstvu nekaj borcev hodil v akcije ter miniral vlake in druge važnejše objekte. Razstreliva je porabil toliko, da smo mu ga komaj sproti nanosili z Martinj vrha.

obesili na Babji zob nad Bohinjsko Belo rdečo revolucionarno zastavo, ki naj za bližajoči se prvi maj, praznik dela, »Svabom« dopove, da smo povsod prisotni. Ze v dopoldanskih urah so Nemci iz postojanke v Bohinjski Beli pričeli nabijati s topovi in topiči v skalo. Tolkli so toliko časa (nekaj ur), da je skala z zastavo vred zgrmela v dolino Save Bohinjke. Babji zob se je takrat znižal za več kot 20 metrov. Še to dopoldne smo prečkali Jelovico, šli mimo Lipniške na Vodiško planino. V hlevu in na hlevu (danes stoji na tem mestu partizanski dom) smo v senu počivali. Zvone Labura z Jesenic, sicer politdelegat naše nove čete, je pripravil obilno enolončnico, rdečasto zmes iz fižola in govedine. Enolončnica nam je dobro teknila, z njo smo se dobro opomogli za nadaljnjo naporno pot. Ob 5. uri popoldne smo kljub aprilskega nalivu nadaljevali pot po stezi proti Kropi, kamor smo prišli v trdi temi. Na zgornjem koncu vasi smo si pripravili skromna ležišča kar na premočenih tleh pod bukvami in smrekami. Od

duh, kar je verjetno povzročalo glavobol. Čez dan smo hodili pod Begunjščico proti planinam pod Stolom. Šele na Poljški planini smo proti večeru pojedli vsak po nekaj mesa, ki smo si ga prihranili na Vodiški planini. Noč smo prespali v gozdu nad to planino. Naslednji dan zgodaj zjutraj smo šli po stezi proti Valvazorjevemu domu. V Lescah, kjer je bilo v stari Jugoslaviji igrišče za golf, je bila nemška postojanka, iz katere so nas opazili in nas pričeli nenadoma obmetavati z nekajskimi težkimi minami, ki smo jim pravili »deže«. Te mine so med letom po zraku povzročale precej močan šum, bile so celo vidne, zato smo se jim spretno izmikali. Vsi smo srečno prišli mimo požganega Valvazorjevega doma do Potoške planine. V njeni okolici smo poiskali varno in primerno mesto za naše novo taborišče, v bližini pa je tudi dobra studenčnica. Hrane nam je zmanjkalo, zato je bilo 10 borcev določenih, da jo gremo še ta večer iskat v vas Potoki. V trdi temi smo trkali na okna in po vratih, vendar nam v nobeni hiši niso odprli, misleč, da smo »raztrganci«. Tako so Jeseničani in okoličani nazivali bando tridesetih domačinov z Jesenic in okolice, ki so na vse načine preizkušali ljudi in se po vaseh in zaselkih izdajali za partizane. Brez hrane smo se vrnili na Potoško planino in si jo nekaj preskrbeli šele naslednji dan s pomočjo enot, ki so bile na žirovniških planinah.

Spoznali smo, da smo se znašli na težavnejšem terenu, kot je bil tisti nad Kranjem in Škofjo Loko, kjer je bilo do hrane lažje priti, pa tudi za akcije je bil tamkajšen teren prikladnejši. Prva minerska četa je bila tudi bolj oborožena, dostopnejše ji je bilo orožje, municija, predvsem pa razstrelivo. V njej smo imeli tudi pisalni stroj za vsakodnevno pisanje poročil štabu. Novemu komandirju se je upiralo, da bi pisal poročila na roko, zato je stekla beseda o nabavi pisalnega stroja. Določil je Toneta Malca, doma iz Kranja (pozneje je padel), Valentina Ambrožiča-Tilna iz Gorij pri Bledu in mene, da gremo v dolino po pisalni stroj. Akcija, v katero smo bili namenjeni, bi bila za nas vse tri kmalu usodna. Pod vasjo Javorniški rovt smo naleteli na močnejšo nemško patroljo ki je iz bližine vžgala po nas. Tone in Tiln sta odnesla zdravo kožo, sam pa sem bil ranjen. Zaradi potrebe organiziranja vojaške obveščevalne službe v jeseniškem okrožju sem moral — čeprav nerad — četo kmalu zapustiti in organizirati nad Jesenicami del obveščevalne službe kokrškega odreda.

Ivan Saksida-Peter

Prva in druga minerska četa gorenjskega odreda

Požig šole v Dolenji vasi — bodoče nemške postojanke

Nekaj dni po prehranjevalni akciji je v četo prišlo obvestilo, da Nemci nameravajo spremeniti osnovno šolo v Dolenji vasi v Selški dolini v svojo močnejšo postojanko. V njej naj bi se nastanilo 30 — 40 zelenecov, ki naj bi lazili za partizani v tem predelu doline. Na vsak način je treba to preprečiti, so sklenili v četni komandi. V vaseh od Škofje Loke do Železnikov ni bilo druge postojanke kot stražarnice ob mostu v Praprotnem. Tu je bila manjša posadka starejših stražarjev, ki so večkrat dogovorjeno pustili naše prek mostu. Sklenjeno je bilo, da bo šla v akcijo mitralješka trojka, komandir voda in še dva borca.

Dolenji vasi smo se približali proti večeru in se v mraku podali proti šoli. S komandirjem voda sva šla v šolo, mitraljezec in en borec v zasedo na zgornji, dva borca pa na spodnji konec vasi. S komandirjem sva našla v veži zložene klopi in

Iz prve v drugo minersko četo

V mesecu dni se je v četi nabralo več kot 70 borcev. Nekaj je bilo novincev, nekaj pa jih je prišlo iz drugih enot. Tako številna četa bi bila za stalne premike in akcije preokorna, zato so se na štabu Gorenjskega odreda odločili, naj se formira še druga četa. Prva naj bi obdržala dosedanja rajon, tj. od Medvod do Radovljice, druga pa od Radovljice do Zgornjesavske doline, s sedežem nekje pod Stolom. Na jutranjem zboru čete je bilo odločeno, kdo ostane v prvi in kdo gre v drugo četo. Za pod Stol nas je bilo odbranih 25 borcev. Za komandirja čete je bil imenovan tov. Lenart, doma iz okolice Tržiča. Še tisto jutro smo se po razdelitvi orožja, hrane in drugega poslovili in šli skozi požgane Dražgoše na Jelovico, kjer se nam je na Rovtarici pridružil še nekaj borcev iz drugih enot. Noč smo prespali nekje v bližini te planine. Naslednje rano jutro, bilo je proti koncu aprila 1944. leta, so terenci s pomočjo borcev naše čete

dolge poti in precej težkih nahrtnikov smo bili utrujeni, zato nas ni motilo, ko smo se premočeni stisnili po dva ali trije pod skromna pokrivala. Ko nas je dežurni drugo jutro prebudil, smo se začudili 10 cm debeli mokri snežni odeji. Počasi smo vstajali, se otresali snega in seveda tresli od mraza. Mokrota naših oblačil pa tudi teles je povzročala nekakšno soparo, ki je bila videti kot megla v mokrem in mrzlem aprilskem jutru. Četa je bila kaj hitro nared za pohod proti Stolu. Iz Kroke smo se nad cerkvijo podali v dolino, prečkali cesto in potok ter prek tamkajšnje Dobrave prišli nad Otoče. V gozdu smo počakali, da se je stemnilo, nato pa krenili prek železniške proge, mostu čez Savo ter prek glavne ceste proti vsem pod gorami. Do jutra smo se na pohodu posušili, od hoje navkreber in zaradi težkih nahrtnikov pa smo bili spet preznojeni. Vsak izmed nas je imel v nahrtniku poleg drugega še po nekaj kilogramov »plastika« (razstreliva), od česar je večino borcev bolela glava. »Plastik« je imel poseben

Razpisna komisija obrtnega podjetja precizne mehanike
TEHTNICA — ŽELEZNIKI

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

podjetja

Kandidati morajo izpolnjevati poleg splošnih pogojev iz 55. člena temeljnega zakona o podjetjih še naslednje, s statutom podjetja določene pogoje:

- da imajo srednjo tehnično šolo — strojni tehnik, z najmanj 10 letno prakso na vodilnih delovnih mestih;
- da imajo drugo ustrezno šolo iz kovinske stroke z najmanj 10 letno prakso na vodilnih delovnih mestih v gospodarskih organizacijah kovinske stroke.
- da so družbeno politično in gospodarsko razgledani.

Prijave za razpis z življenjepisom in dokazili o dosedanjih zaposlitvah, izobrazbi in nekaznovanju sprejema razpisna komisija pri obrtnem podjetju »TEHTNICA« železniki, ki jih je vložiti v roku 15 dni od objave tega razpisa.

Vsem občanom!

Obveščamo, da **ZAVAROVALNICA MARI-BOR** v **KRANJU** posluje v novih poslovnih prostorih ul. St. Rozmana 13, telefon 22-674 v stavbi stanovanjske skup. Zlato polje.

Uradne ure so vsak delovni dan, ob sredah pa tudi popoldan.

Za vsa zavarovanja, ugodne cene, odlični pogoji, hitra likvidacija škode.

Vse to je v vaše zadovoljstvo. Se priporoča Zavarovalnica Maribor, predstavništvo Kranj



Mladinski odred pri Planinskem društvu v Kranju je letos že drugič organiziral orientacijski pohod. Tako je v soboto iz Gorič odšla enajstčlanska ekipa mladincev in vojakov iz Tržiča, Radovljice, Postojne in Kranja na pohod po poteh kokrškega odreda. Pred tem so imeli udeleženci pohoda v Kranju še izpit iz spoznavanja gorskega rastlinstva, živalstva in zemljepisa. Pohod je trajal dva dni, zaključne slovesnosti pa so bile na Kališču. Tu je mladinski odsek Planinskega društva Kranj najboljšim udeležencem pohoda podelil tudi priznanja. (A. Z. — Foto: F. Perdan)

Tudi v Tržiču zveza tabornikov občine Dva taborniška odreda z okrog 150 člani

Tržiški taborniki so pred kratkim ustanovili svojo občinsko zvezo. Ustanovitev so si želeli že prej, vendar vse do sedaj za uresničitev omenjenih želja niso bile ugodne razmere. Pogoji za ustanovitev ZTO je namreč več kot en taborniški odred v občini.

Lani se je število tabornikov močno povečalo, tako da so morali ustanoviti še en taborniški odred, ki združuje tabornike iz Križ. Sploh pa so tržiški taborniki zelo aktivni, o čemer pričča tudi osvojitve naziva Partizanski odred za leto 1967.

Na ustanovni skupščini taborniške občinske zveze so taborniki najprej postavili vprašanje financiranja, saj jim je ObZTK letos namenila le za 2000 S d.n. večjo dotacijo kot lani, čeprav so funkcionalni občinske športne zveze lani obljubljali, da bodo letos dotacije razdeljene po aktivnosti. Najboljši dokaz za aktivnost tržiških tabornikov pa je osvojitve naziva Partizanski odred. Delegati na ustanovni skupščini so ugotovili, da dejavnost ne bo mogla biti takšna, kot so pričakovali, saj sta sedaj v občini dva taborniška odreda z okrog 150 člani, medtem ko je bil lani le en odred z okrog sto člani. Svojo ugotovitev so krepili tudi z dejstvom, da je samo udeležba na zveznem taborniškem smučarskem prvenstvu terjala skoraj polovico dotacije. Na koncu so se

delegati strinjali, da postopek finančne komisije ObZTK, ki je sredstva razdeljevala, ni bil korekten in da

je v prihodnje bolje, da ne obljublajo, če potem obljube ne morejo izpolniti.

V. B.

V nekaj stavkih

JESENICE — Turistično društvo na Jesenicah je do sedaj imelo svoje prostore v stari razpadajoči vili vzhodno od gostišča pri Tancarju. Iz dotrajane stavbe so se do sedaj drugi že izselili, le za turistično društvo še ni drugih prostorov. Predvidevali so, da bodo dobili prostore v Kosovi graščini, vendar je tam vse zasedeno. Odborniki menijo, da je mesto turističnega društva vsekakor nekje v bližini železniške postaje — B. B.

KAMNIK — V Kamniku se pripravljajo na izgradnjo novega vodovoda, ker dosedanje zajetje Pod skalco ni kos potrebam po vodi. Dodatni vodovod bodo napeljali iz Podgorja, od koder bo voda imela toliko padca, da je ne bo treba več električno črpati kot do sedaj. V Komunalnem podjetju predvidevajo, da bodo do konca leta zbrali potrebna sredstva za začetek gradnje. K zbiranju sredstev je pripomogla tudi občinska skupščina, ki je Komunalno podjetje lani in letos oprostil plačevanja obresti od poslovnega sklada. Predvidena vsota, ki jo bodo zbrali na ta način, bo zadostovala samo za cevovod. O sredstvih za rezervoar in zajetje pa se bodo morali še pogovoriti na občinski skupščini. — B. B.

SLOVENSKI JAVORNIK — Koordinacijski odbor gorenjskih planinskih društev in Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela sta za petek, 7. junija, sklicala posvetovanje predstavnikov gorenjskih planinskih društev, na katerem bodo razpravljali o nalogah planinskih društev med poletno sezono. Posebej bodo razpravljali tudi o proslavi 75-letnice slovenskega planinskega delovanja, ki bo 3. in 4. avgusta v Logarski dolini.

Na dnevnem redu posvetovanja pa je tudi razprava o sodelovanju planinskih društev z društvi drugih republik. Trenutno je na Gorenjskem 17 planinskih društev v katerih je več kot 12 tisoč članov in članic. Vendar pa vodstva društev menijo, da je število članov v tej organizaciji še vedno premajhno. Zato se bodo na petkovem posvetovanju dogovorili za konkretno akcijo za povečanje članstva. Prav tako pa bodo spregovorili tudi o dosedanjem oskrbovanju planinskih postojank.

VRESJE — Kmetijska zadruga Jelovica ima v Vresju velik sadovnjak, kjer so lani pridelali 150 ton jabolk. Povedali so nam, da bo pridelek tudi letos dober, čeprav ne tak kot lani. Če ne bo toče ali kake druge naravne nesreče, je upati, da bodo jeseni pospravili 130 ton prvovrstnih jabolk.

JESENICE — Po vojni je bilo na jeseniški postaji zmeraj premalo prostora. Zato so pripravili načrt, po katerem naj bi podrl t. i. Sravej most in nasipe ob njem ter s tem pridobil prostor. V zadnjih letih zaradi upadanja izvoza v Zahodno Nemčijo in zaradi zmanjšanja prometa nasploh naval ni bil tolikšen, da ga ne bi zmogli. Zdaj pa železarna zopet obratuje s polno zmogljivostjo, menjava z zahodnimi deželami je v stalnem porastu in zmogljivosti postaje so zopet premajhne.

JESENICE-BELJAK — V noči iz sobote na nedeljo je začel veljati sporazum med našo in avstrijsko vlado, po katerem bodo naši cariniki začeli pregledovati brze in ekspresne vlake, ki vozijo na mednarodnih progah, že v Beljaku, avstrijski pa na Jesenicah. Zamude teh vlakov se bodo zato na Jesenicah zmanjšale za 20, v Podrožci pa za 5 minut.

VINTGAR — Po številu prodanih vstopnic so ugotovili, da obisk Vintgarja pri Bledu stalno upada. Gospodar turističnega društva Krišpin Ogrs menja, da je to posledica motorizacije. Povedal je še, da so prehod skozi Vintgar odprli leta 1893, da je leta 1926 velika povodenj porušila več galerij, septembra 1966 pa dve povodnji zapored kar vse.

JESENICE — Pred mesecem dni so se podražile poštne usluge. Na jeseniški pošti so nam povedali, da zaradi zvišanih cen promet ni upadel. Dohodek, pridobljen s tem ukrepom, bodo — kot je znano — porabili za razširitev in modernizacijo telefonskega omrežja. Jeseniška pošta, ki zaposluje 20 uslužbencev, je izvršna enota PIT podjetja s sedežem v Kranju. Razen na Jesenice, Javornik in Hrušico dostavljajo pošiljke tudi na Dobravo, kjer so pošto lani ukinitili.

BOHINJ — Bohinjci se pospešeno pripravljajo na bližnjo turistično sezono. Predvsem namenjajo Pod skalco urediti v turizem prireditveni prostor. Po parkih, ob jezeru in na razglednih točkah so začeli postavljati klopi. Prav sedaj urejajo sprehajalne poti. Na vseh avtobusnih postajah bodo postavili pokrite čakalnice. S posebnimi ukrepi namenjajo omejiti širjenje peščenih površin ob jezeru in skrbeti za njih pogozdovanje. Da bi gostom, nastanjenim po privatnih turističnih sobah, omogočili ustrezno prehrano, iščejo investitorja za ureditev restavracije v zgradbi krajevnega urada v Bohinjski Bistrici. Prireditveni odbor tudi za letos pripravlja pester spored kulturno-zabavnih prireditev.

V. Barabaš

VELETRGOVINA ŽIVILA KRANJ

RAZPISUJE

javno licitacijo

za naslednja osnovna sredstva:

1. Prodajni kiosk v Radovljici — izklicna cena 35.000,00 N din
2. Tovorni avto DKW-IMW 1,2 tone nosilnosti — v voznom stanju — izklicna cena 5.000,00 N din
3. Dostavni avto kombi DKW 1 tona nosilnosti — v nevoznom stanju — izklicna cena 3.500,00 N din

Javna licitacija bo v soboto, dne 8. 6. 1968 ob 8. uri za kiosk v Radovljici.

Za tovarne avtomobile pa istega dne ob 11. uri v prostorih avtoparka podjetja na Savski c. 28.

Pregled je možen vsak dan od 8. do 12. ure tam, kjer bo razprodaja.

VELETRGOVINA ŽIVILA KRANJ



Veliki kupi smeti prav gotovo niso v okras nobenemu kraju. Že od jeseni zasipajo s prstjo jarek v Struževem, med to prst stresajo tudi vse mogoče odpadke. Kadar jih buldožer pravočasno zasuje, še gre. Zgodilo pa se je celo, da so ne posebno globoko zakopali tudi odpadke iz klavnice. Ne samo, da to ni primeren kraj za take odpadke — (kaj bi k temu rekla sanitarna inšpekcija) — pač pa je tudi neznosen smrad opozarjal mimoidoče, da nekateri vozijo smeti tudi tja, kamor ni treba.

Prešernovo gledališče v Kranju

SREDA — 5. junija, ob 20. uri
Finžgar: RAZVALINA
ZIVLJENJA — gostovanje na Jesenicah na reviji dramskih skupin SRS

ČETRTEK — 6. junija ob 17.30 lutkovna predstava N. Simončič: ZMEŠNJAVA gostovanje v Cerkljah

Zahvala

Ob prerani izgubi našega dragega očeta, brata, strica in starega ata

Mihaela Urbanca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanec, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo g. župniku za poslovilne besede.

Zalujoči: hčerka Zofka, sin Lovro in Jože ter sestra Micka z družinami in drugo sorodstvo.

Goriče, Struževo, Amerika, Avstralija, 30. 5. 1968

Nesreče zadnjih dni

Od petka, 31. maja, se je na gorenjskih cestah pripetilo 26 prometnih nesreč. Od tega jih je bilo 19 lažjih.

V soboto, 1. junija, dopoldne se je na Jesenicah na cesti Toneta Tomšiča zrušil lesen most pod tovornjakom KR 59-41, ki ga je vozil Albin Gašperin. Nesreča se je pripetila, ker je voznik zapeljal na most, ki je zaprt za ves promet zaradi dotrajanosti. Tovornjak je padel deset metrov globoko na ozkotirno železnico. Ranjen je bil le sopotnik Alija Keserovič, na tovornjaku pa je za okoli 30.000 N din škode.

V dvojnem nepreglednem ovinku na Hrušici je v ne-

deljo dopoldne zaneslo s ceste na travnik osebni avtomobil 20-E-20, ki ga je vozil Ratomir Dujković iz Beograda. Po kakih štiridesetih metrih vožnje po travniku je avtomobil padel še v potok Dobričnik. Nesreča se je pripetila zaradi prevelike hitrosti na mokri cesti. Sopotnica je bila težje ranjena, na av-

tobilu pa je za 15.000 N din škode.

V ponedeljek ob peti uri zjutraj se je na cesti četrtega reda v Kopačnici mopedist Franc Mezek izogibal divjemu zajcu. Pri tem pa je zapeljal preveč na levo stran ceste in trčil v osebni avtomobil GO 35-43, voznik Peter Bevk. Mopedist je bil lažje ranjen, škode pa je za 1400 novih dinarjev.

L. M.

POKLICNA INDUSTRIJSKA ŠOLA PRI ŽELEZARSKEM IZOBRAŽEVALNEM CENTRU JESENICE — OBJAVLJA

VPIS

UCENCEV V I. LETNIK SOLSKEGA LETA 1968/69
ZA UCENJE NASLEDNJIH POKLICEV:

- topilec (metalurški)
- ključavničar
- varilec
- električar
- kovinostругar
- vodovodni instalater

Sprejem za vse navedene poklice bo 2. 7. 1968 ob 8. uri na šoli. Naknadni vpis za prosta mesta, za navedene poklice bo 9. 7. 1968 ob 8. uri.

Pogoji za vpis so:

- z uspehom končan osmi razred osnovne šole; izjemoma bodo sprejeti za topilce tudi učenci, ki so dovršili le sedmi razred s tem, da bodo imeli v I. letniku najprej pouk iz snovi 8. razreda osnovne šole po programu za odrasle, nakar bodo šele redno vpisani in nadaljevali šolanje.

Pogojno se lahko vpišejo tudi tisti, ki imajo popravne izpite in jih bodo opravili v jezenskem roku.

- starost do 18 let
- dobro telesno in duševno zdravje
- če bo prijavitelcev več kot jih bo mogoče sprejeti za določen poklic, opravljajo ti pismeni preizkus znanja iz matematike in ročnih spretnosti. (S seboj prinesite pisalni pribor). Komisija bo obvestila že na dan sprejema, kdo izmed prijavitelcev izpolnjuje pogoje za vpis. Sprejeti bodo hkrati dobili pismena navodila za prihod v šolo.
- prednost pri sprejemu imajo topilci
- šolanje za vse poklice traja tri leta
- možnost nadaljevanja šolanja v TSS — oddelki za odrasle

Ugodnosti sprejetih učencev:

- učenci prejemaajo mesečno nagrado. Višina se določa glede na leto učenja, dosežen uspeh ob vsaki redovalni konferenci, da ni neopravičenih izostankov in posebne pogoje tistega, ki priznava nagrado. V okviru navedenih meril so razponi nagrad naslednji:
za topilce od 10.000—30.000 S din
za vse ostale poklice od 7.000—26.000 S din
- dodatno nagrado dobijo še prizadevni učenci glede na vrednosti opravljenega dela pri praktičnem pouku v šolskih delavnicah
- vsak prejme v treh letih učenja 3 delovne obleke.
- železarna jamči zaposlitev vsem topilcem po končani šoli
- oddaljeni imajo možnost bivati v šolskem internatu z mesečno oskrbovalnino 25.200 S din. Interesenti morajo poslati še posebno vlogo na Upravo doma za sprejem,
- mesečno 4.000 S din v bonih za malico

Prijava za vpis:

- prošnjo, kolkovano s 50 S din je potrebno poslati na ravnateljstvo šole do 1. julija 1968, za naknaden vpis do 8. julija 1968. K vlogi je potrebno priložiti:

- kratek življenjepis
- rojstni list
- spričevalo o končani osnovni šoli
- mnenje šole
- 2 znamki po 50 S din

V prošnji je potrebno navesti poklic, katerega se želi učiti.

Informacije daje tajništvo šole.

Ravnateljstvo poklicne ind. šole

Kino

Kranj CENTER

5. junija amer. barv. film TIGRICA ob 16., 18. in 20. uri
6. junija amer. barv. film TIGRICA ob 16., 18. in 20. uri
7. junija amer. film BILLY THE KID ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

5. junija amer. barv. CS film NA MUHI ob 16. uri, franc. film DOKLER SI ZDRAV ob 18. in 20. uri
6. junija amer. barv. CS film NA MUHI ob 16., 18. in 20. uri
7. junija amer. barv. CS film TIGRICA ob 16. in 20. uri, franc. barv. film DIAMANTI V BILJARDU ob 18. uri

Stražišče SVOBODA

5. junija amer. barv. CS film NA MUHI ob 20. uri

Kamnik DOM

7. junija amer. barv. CS film NA MUHI ob 18. in 20. uri

Kamnik DUPLICA

5. junija španski barv. film IZGUBLJENA ZENA ob 19. uri
6. junija španski barv. film IZGUBLJENA ZENA ob 20. uri

Škofja Loka SORA

5. junija amer. barv. VV film DESET ZAPOVEDI, I. DEL ob 18. in 20. uri
6. junija amer. barv. VV film DESET ZAPOVEDI, I. DEL ob 18. in 20. uri
7. junija amer. barv. VV film DESET ZAPOVEDI, I. DEL ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

5. junija italij. barv. film REVOLVERAS CLAY
6. junija angl. barv. CS film ŽIVETI SVOBODNO

Jesenice PLAVŽ

5. junija angl. barv. CS film ŽIVETI SVOBODNO
6. do 7. junija amer. barv. film STOJ, STRELJAM

Dovje-Mojstrana

6. junija amer. barv. CS film LORD JIM
Kranjska gora
6. junija italij. barv. film REVOLVERAS CLAY

Prodaj

Prodaj odlično ohranjen DKW-1000 S z radioaparatom blaupunkt in zimskimi GUMAMI. Bernik, Pot na Jošta 26, Kranj 2849

Prodaj VW-1200, eksport-model, letnik 1965, z dodatno opremo. Informacije na telefon 21-782 ali 22-307, Kranj 2857

Prodaj FIAT-1100 — po generalni. Zeje 5, Duplje 2900

GOSTILNA
ZLATA RIBA,
KRANJ

sprejme

natakarico

Pogoj: KV ali PV natakarica z nekajletno prakso. Nastop službe takoj. Prijave na upravo podjetja CENTRAL, Kranj, Majstrov trg 11

Prodaj VW-1200, letnik 1954, po zelo ugodni ceni. Kranj, Gorenjesavska 1 2901

Ugodno prodaj FIAT-KAMPANJOLO. Cerklje 79 2902

Prodaj MOTOR galeb in dva motorna TRICIKLA. Tenetiše 12, Golnik 2903

Prodaj stoječo LUCERNO in SENO. St. Loka 5, Škofja Loka 2904

Prodaj 2 ha sladke stoječe TRAVE ali zamenjam za PŠENICO ali AJDO. Dvorje 58, Cerklje 2905

Prodaj BIKCA, 18 mesecev starega, Sidraž 5, Cerklje 2906

Prodaj suho SADJE. Lahovče 64, Cerklje 2907

Prodaj dva BIKCA, 1 leto stara. Šenturška gora 5, Cerklje 2908

Prodaj montažno HIŠICO (9 x 7,80 m) v Šk. Loku (tip Jelovica). Trata 2, Šk. Loka 2910

Prodaj KOMPRESOR za avtoličarja — za polnjenje gum. Velesovo 56, Cerklje 2911

Po ugodni ceni prodaj kabinet ŠTEDILNIK gorenje 110, električni PEKAČ in

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, ma-loglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni- na: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih števil 0,40 N din — Inozemstvo 40,00 N din — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

žensko KOLO. Vidie, Begunjska c. 1, Lesce 2912
Prodaj delovnega VOLA, 400 kg težkega, in BIKCA, 200 kg. Breg 8, Predvor 2913

Prodaj KRAVO z drugim teletom. Habjan, Breznica 11, Šk. Loka 2914

Prodaj dve PUŠKI lamerles 16x16, krogla risanica 7x64. Kranj, Luznarjeva 14 2915

Prodaj KRAVO, 9 mesecev brejo. Senčur 113 2916

Prodaj otroško POSTELJICO in STAJICO. Veličkovič, M. Pijade 6, Kranj 2917

Prodaj večjo količino HRUŠOVEGA MOSTA. Sp. Otok 22, Radovljica 2918

Prodaj SLAMOREZNICO z verigo in puhalnikom, novejši tip ter SILOKOM-BANJ. Senčur 235 2919

KOMBINIRAN otroški VOZICEK in KOŠARICO prodaj. Ogled od 16. ure dalje. Homec, Ul. 1. avgusta 11, Kranj, telefon 22-072 2920

Prodaj ali zamenjam VIKEND v Piranu za ENOSTANOVANJSKO HIŠICO od Kranja do Bleda. Ponudbe poslati pod »HIŠICA« 2921

Ugodno prodaj avto SKODO — letnik 1966 in PRIMO-175 cm (zelena). Vidmar, Tomšičeva 5, Kranj 2924

Prodaj MOPED tomos, PRIKOLICO za avto, SOTOR za 4 osebe in kabinet ŠTEDILNIK. Cirilova 16, Kranj-Oreh 2925

Prodaj KOZO in OVCO. Milje 18, Senčur 2927

Poceni prodaj moderno KREDENCO in pomivalno

MIZO, Kranj, Partizanska 28 2928

Kupim

Kupim FIAT — 750, letnik 1966—68. Zelnik, Goriče 10, Golnik 2922

Kupim rabljene DESKE za opaže. Naglič, Krašnjeva 30, Kranj 2923

Kupim vsako količino suhih BUTAR. Pekarija, Senčur 87 2926

Ostalo

Sprejem FANTA ali DEKLE na hrano in stanovanje. Ostalo po dogovoru. Gostilna Benedik, Stražišče 2883

Nasla sem POROČNI PRISTAN. Dobi se Kranj, Nazorjeva 2, stanovanje 11 2929

Oseba, ki je vzela ROŽE z okna, naj jih takoj vrne, ker je bila opazovana. Kranj, Zanova 10 2930

Oddam vrstni red za AVTO-NSU, tip 110. Dobava junij. Ješe Jože, Kranj, Kocjanova 8, telefon 21-013 2931

Iščem 200.000 Sdin posojila. Dam nagrado. Naslov v oglasnem oddelku 2932

Iščemo KUCHARICO in kuharsko POMOČNICO za takoj (sezonsko) z dobro plačo: HOTEL, Finkensteinerhof — 9585 Gódersdorf 28 bei Villach — Koroška 2933

Solidnega UPOKOJENCA sprejem v vso oskrbo. Ponudbe poslati na podružnico Glasa Jesenice pod »Jesen« 2934

Gimnazija v Kranju

razpisuje vpis v I. razred za šolsko leto 1968/69

Gimnazija v Kranju bo sprejela v šolskem letu 1968/69 v prvi razred 120 novih učencev.

Pogoji:

- uspešno dovršena osnovna šola,
- kandidat ne sme biti starejši od 18 let,
- prednost imajo kandidati iz občin Kranj, Radovljica in Trzin,
- pri izbiri kandidatov bodo upoštevani učni uspehi v osnovni šoli in rezultati testiranja pred sprejemom.

Rok za prijavo: Uprava šole bo sprejemala prijave do vključno petka, 21. junija 1968.

Priloge: Prijavi (obr. 1,20), kolkovani z 0,50 N din je treba priložiti še:

- sprichevalo o dovršeni osnovni šoli (original)
- izkaz o uspehu in vedenju
- rojstni list.

Zakasnelih prijav in prijav brez ustreznih prilog komisija ne bo upoštevala.

Pred sprejemom bodo vsi kandidati opravljali preizkus znanja iz slovenskega jezika, matematike in tujega jezika. Preizkus znanja bo 25. in 26. junija. Kandidati naj se zberejo na gimnaziji 25. junija ob 7.30.

K pismenim izpitom prinesejo pero, svinčnik, trikotnik in šestilo.

Razpisna komisija
GIMNAZIJE KRANJ

ŽIVILSKI KOMBINAT ŽITO

Ljubljana, Šmartinska 154

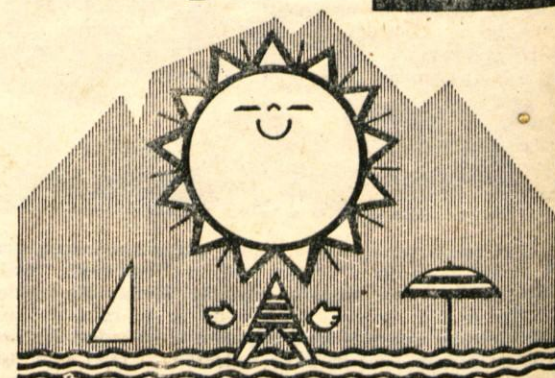
prodaja

- poslovno 4-etažno zidano zgradbo na Bregu ob Savi na Gorenjskem — koristne površine 448 m²
- poslovno 3-etažno zidano zgradbo — na Fužinah št. 8 pri Ljubljani — koristne površine 1.600 m²
- poslovno 4-etažno zidano zgradbo z gospodarskim poslopjem v Novi vasi — Zapužah na Gorenjskem — koristne površine 667 m²
- poslovno 2-etažno zidano zgradbo — Domžale — koristne površine 560 m²
- poslovno 2-etažno zidano zgradbo — Bistrica pri Domžalah — koristne površine 533 m²

Zgradbe so primerne za obrt, skladišče in podobno. Podrobna pojasnila dobe interesi na Upravi Kombinata v Ljubljani, Šmartinska c. 154, telefon št. 317-40 ali na upravi DE Gorenjska, pekarna Lesce, telefon št. 064-70-303.

Pismene ponudbe sprejema pravna služba Kombinata v Ljubljani, Šmartinska 154, najkasneje do 17. 6. 1968.

poletna
izdaja



VEČ
RAZVEDRILA
VEČ
ZANIMIVOSTI
VEČ
ZA VSAKOGRAR

ZDRUŽITE PRIJETNO S KORISTNIM Z GLASOM NA POČITNICE

GLAS, VAŠ SPREMLJEVALEC NA POČITNICAH.

PRAVOČASNO NAM SPOROČITE VAŠ POČITNISKI NASLOV

Hokejska dvorana na Jesenicah?

Z občnega zbora hokejskega kluba

Pred dnevi je bil redni letni občni zbor hokejskega kluba Jesenice.

Predsednik Talar je uvodoma najprej pozdravil predstavnika sindikata Železarne tov. Prešerna, SD Jesenice tov. Jelena in HZS tov. Bezljaja in Vidica, ni pa bilo nobenega predstavnika hokejske zveze Jugoslavije.

Iz poročil je bilo razvidno, kolikšna je bila dejavnost kluba v pretekli sezoni.

Rednih tekmovalj so se deleževala tri moštva, delo-

vala pa je tudi pionirska hokejska šola, ki deluje že drugo leto, samo prvi letnik pa je preteklo sezono obiskovalo 31 pionirjev.

Sezona je bila po rezultatih uspešna kot še nobena doslej. Prva ekipa je osvojila naslov državnega prvaka, bila je prva v tekmovalni sezoni jugoslovanskega pokala, zasedla je visoko mesto v alpskem pokalu (odigrati morajo še tekmo z Bolzanom) in se uvrstila celo v četrtfinale evropskega pokala, kjer pa bi lahko dosegla še večji uspeh, če bi stvari potekale tako, kot bi morale. Poleg tega pa tudi uspeh reprezentance na olimpijskih igrah pripada Jesenicam, saj je bilo v njej kar 12 članov HK Jesenice.

Klub pa je kljub velikim uspehom v težki finančni situaciji, saj je imel na dan 30. aprila 44.601,31 N din dolga. Člani uprave so si prizadevali, da bi na razne načine pridobili denar, vendar jim to ni povsem uspelo. Največ jim je pomagala Železarna; tudi z izredno plačanimi dopusti, bolj pa bi lahko pomagala druga podjetja v občini in družbene organizacije. Predlagali so, da bi ukinili kolektivno članarino, ker ni prinesla pričakovanega učinka, uvedli pa bi permanentne vstopnice, ki bi bile prenosljive. Za nakup opreme pa bi denar prispevale sindikalne podružnice delovnih organizacij in posamezniki. Predračun za letošnje leto je 378.500 N din in je vsekakor veliko vprašanje, kako dobiti tako veliko vsoto.

Največ so govorili o gradnji hokejske dvorane. Dvora-

na nadaljnji razvoj jeseniškega hokeja. Pri tem pa bi morale pomagati vse delovne organizacije v občini in tudi družbenopolitične organizacije, katerih predstavnikov žal kljub vabilu ni bilo na zbor, kjer bi lahko kaj več povedali o tem.

Dvoroano bi lahko uporabljali tudi za druge namene in ne samo za hokej. Zato naj športne organizacije začnejo akcijo za gradnjo in pri tem ne smejo odnehati. O tem problemu pa bodo spregovorili tudi na zasedanju občinske skupščine.

Navzoči so bili seznanjeni tudi s tem, da novica, ki jo je dala posebna komisija, ki je raziskovala problem štirih spornih igralcev HK Jesenice, ni točna. O tem HK Jesenice in HK Olimpija nista imela nobenega razgovora. Razgovor je bil le o tem, da se morajo vsi jugoslovanski klubi poprej sporazumeti za prestop igralcev.

Vsekakor pa o tem Jeseničani niso še rekli zadnje besede in bo treba spremeniti tudi pravilnike o registraciji hokejskih igralcev. Na skupščini hokejske zveze Jugoslavije, ki bo 8. junija, pa bodo zahtevali tudi reorganizacijo te zveze.

Ob koncu občnega zbora so izvolili nov 18-članski upravni odbor in sprejeli program dela za sezono 1968/69. Program bo še bolj bogat kot pretekla leta. Treninje že potekajo, prvo gostovanje pa je predvideno že v drugi polovici julija.

Z. Pavlič

Rokometaši za dan mladosti

V počastitev dneva mladosti so bili turnirji v Radovljici, Dupljah in Kamniku.

V Radovljici je bil vrstni red naslednji: 1. Radovljica A, 2. JLA Boh. Bela, 3. Radovljica B. Najboljši strelec turnirja pa je bil Janez So-

Triglav ostal doma

Beograd in Subotica sta v nedeljo gostila najboljše mlade atlete in atletinje v finalnem delu tekmovanja za atletski pokal Jugoslavije. V to tekmovanje se na podlagi rezultatov republiških finalov uvrsti po 12 najboljših v vsaki disciplini. Kranjski Triglav je imel v finalu osem tekmovalcev (4 mladinke in 4 mladince), med njimi tudi tri favorite za prvo mesto (Prezelj — troskok, Mokič — palica, Osovnikarjeva — 100 m). Zaradi velikih stroškov pa so tokrat kranjski atleti morali ostati doma. V klubu upajo, da se bo finančna situacija uredila do državnega mladinskega prvenstva v Skopju in Varaždinu, kjer bodo imeli mladinci zadnjo možnost uvrstitve v državno mladinsko reprezentanco.

M. K.

Dež oviral tekmovanje

V Ljubljani je bilo v soboto in nedeljo kvalifikacijsko tekmovanje za atletski pokal Slovenije za mlajše mladince in mladinke. Tekmovanje bi moralo biti že pred tednom, vendar ga je organizator (AAK Olimpija) zaradi močnega naliva moral prestaviti. Vendar žal tudi tokrat z vremenom ni bilo sreče. Medtem ko je sobotni del prireditve potekel v normalnih pogojih, pa je v nedeljo dopoldne neprestano deževalo, kar je vplivalo na rezultate in s tem na uvrstitve v republiški finale. Posebno se bo to poznalo kranjskemu Triglavu, saj zaradi slabega vremena v nedeljo sploh ni odpotoval ženski del ekipe.

V soboto je najbolj razveselila Saša Vidovič, ki je kljub zimskemu odmoru ponovno v dobri formi, saj je v teku na 80 m z ovirami izboljšala svoj gorenjski rekord za vse kategorije. Nov gorenjski rekord za pionirke in

mlajše mladinke je dosegla tudi Nada Klemenc v teku na 100 m.

REZULTATI — mladinci — 100 m: 1. Simčič (Ol) 11,6, 10. Rooss 12,9, 12. Osovnikar (oba Tr) 13,3; **300 m:** 1. Mele (Ol) 38,4, 2. Kleč 38,5, 10. Peternelj 42,7, 11. Vegnuti (vsi Tr) 44,8; **daljina:** 1. Jereb (Ol) 592, 2. F. Fagancl 573, 7. Osovnikar 532, 12. Rooss (vsi Tr) 438; **krogla:** 1. Stimec (Ol) 15,08 (državni rekord za mlajše mladince), 3. Lapanja 10,51, 4. F. Fagancl (oba Tr) 10,20; **kopje:** 1. Knaus (Koč) 50,38, 6. Belak (Tr) 30,03; **4x100 m:** 1. Olimpija I. 47,6, 4. Triglav 49,4; **300 m ovire:** 1. Pisk (Ol) 42,5, 2. Kleč (Tr) 43,5; **2000 m:** 1. Ferfila (Cerk) 5:47,0, 3. Kuhar 6:20,8, 4. Brdnik (oba Tr) 6:25,4; **troskok:** 1. Zakrajšek (Sl) 12,25, 2. Osovnikar (Tr) 11,73; **kladivo:** 1. Sudžukovič 39,80, 2. Lapanja 39,50, 4. Napast (vsi Tr) 30,38; **disk:** 1. Sudžukovič 36,33, 2. Napast 35,53, 4. Lapanja (vsi Tr) 30,59; **mladinke — 80 m ovire:** 1. Vidovič 12,8, 4. Strekelj (oba Tr) 17,6; **100 m:** 1. Klemenc 12,8, 6. Vidovič 13,5, 9. Strah (vse Tr) 14,0; **400 m:** 1. Rudolf (Cerk) 67,0, 4. Hribar 70,0, 6. Košenina 82,5, 6. Stropnik (vse Tr) 85,2; **disk:** 1. Galjašević (Sl) 28,95, 2. Potočnik (Tr) 26,25.

M. Kuralt

Kegljanje V petek v Kranju: Madžarska : Triglav

Po dolgem času bomo imeli v Kranju spet kvalitetno kegljaško srečanje. V petek, 7. junija, ob 16. uri se bosta na štiristeznem kegljišču Triglava pomerili reprezentanca Madžarske in domači Triglav. Za Triglav bodo v tem srečanju nastopili naslednji igralci: Martelanc, Ambrožič, Bregar, Cesen, Jereb in Prijon.

J. J.

Vaterpolo: Mehika : Triglav preloženo

Sinoči bi moralo biti odigrano prijateljsko srečanje vaterpolske državne reprezentance Mehike in domačega Triglava. Zaradi stavke na aerodromu Orly v Parizu pa vaterpolisti iz Mehike še niso prispeli v Jugoslavijo. Zaradi tega bo predvideno srečanje šele čez teden dni.

P. Didič

JUGOTEHNIKA

NOVA TRGOVINA JUGOTEHNIKE V NOVEM CENTRU KRANJA

Cenjene potrošnike Kranja in okolice obveščamo, da se je vaša priljubljena prodajalna Radiocenter preselila v nove prostore na cesti JLA št. 10 v Kranju.

Še nadalje vam nudimo bogato izbiro vsega elektrotehničnega materiala, kot novost pa uvajamo prodajo vodovodno-instalacijskega materiala.

VABIMO VAS, DA SI OGLEDATE NOVO SODOBNO PRODAJALNO V VAŠEM MESTU.

POMNITE JUGOTEHNIKA PRODAJA, POPRAVLJA IN VZDRUŽUJE.